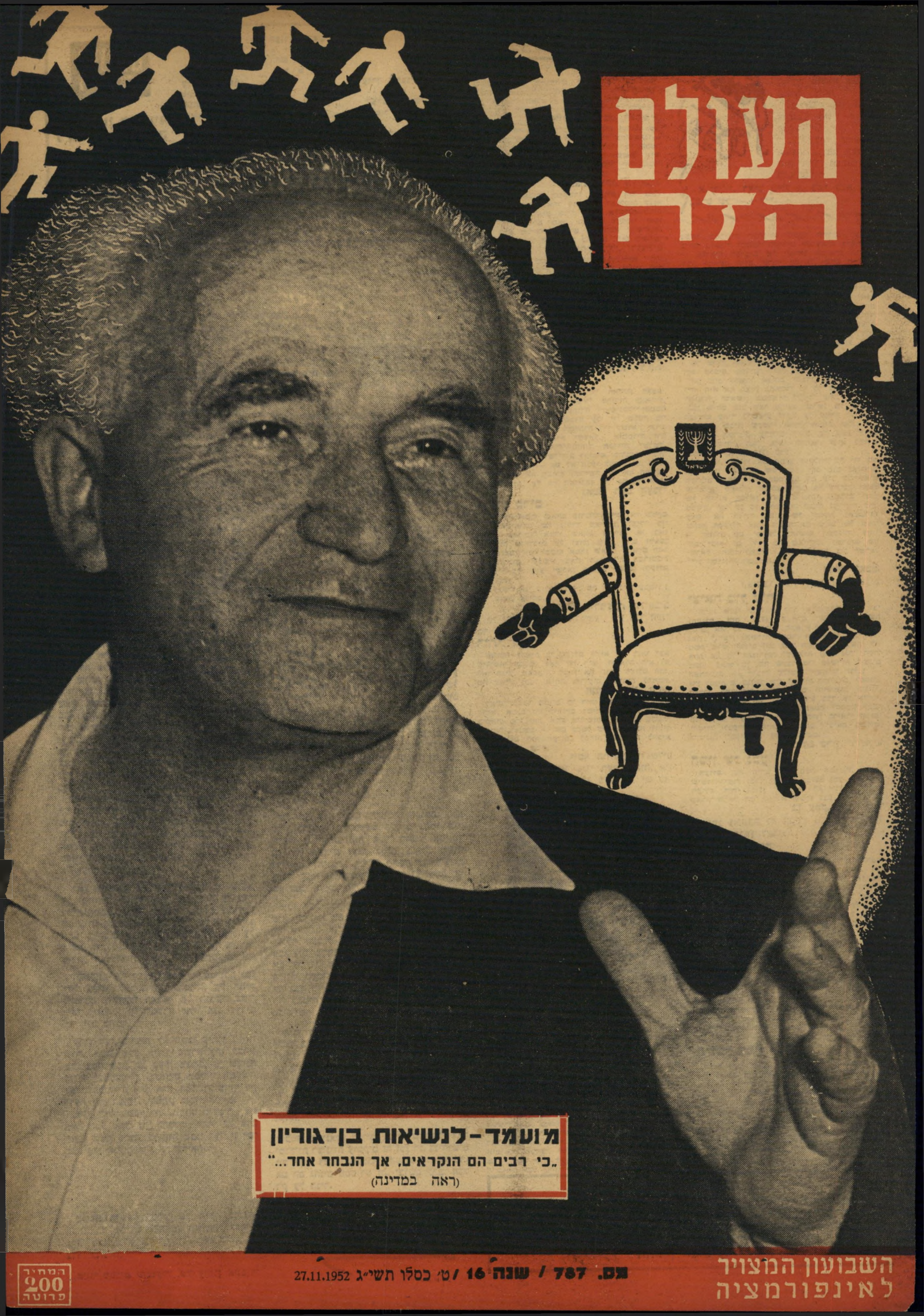


העולם הזה



מוטמד - לנשיאות בן-גוריון

..כי רבים הם הנקראים, אך הנבחר אחד...
(ראה במדינה)

השבועון הסצור לאינפורמציה

חובב ליטונון 8, הלאביב (ליד מאמרת 2, ה"י) תל אביב, 66785 (טל. 186, פל. 06785) מען למכרתי: עולמסרבי פטרי העמרת בירושלים חובב דוד הפלר (ויליאם) פול פשרר הסנד

22 יוני

מכתבים

הנשיאות

הנה רשימת מועמרים לנשיאות: מרוסטר איינשטיין, הנרי מורנגטאו, לורד הרברט סמואל, מביין תושבי הארץ: פרנסיסו מרטין בובר, בהחלט לא מתאימים: עסקני המפלגות בישראל, פוליטיקאי חובב, תל-אביב

הוצאת שוקן, תל-אביב צדק אורי אבנרי כמאמרו (העולם הזה 785) כי בניגודו הוא, אחד האישיות הבלוטות בנוף ארצנו... אכן, בהגיע אית הנשק אלפגה לחוף ארצנו, הוא כלט מאד מאד... חושבני שמן המנוח הוא שבניגודו ירש את כסא הנשיאות, כי מסקנות העבר האלה חזקו ברווחים היום כשמש יצחק הללי, ירושלים

אני מצטרף להצעת העורך שבניגודו יכהן כנשיא מדינת ישראל, אבל מאיה מקור מצצה המערכת את היריעה שריר ויצמן ז"ל לא כובר מסכים דתים? שמחה אבוש, תל-אביב

ההבלגה לא נשברה על ידי הארגון הצבאי תל-אביב אלא על ידי מסיירי פקודות מספריו. ההבלגה נשברה למרות פקודות זיכיונסקי והמטה של האצ"ל, הבלגה נשברה על ידי שלמה בן יוסף ובריו, קורבנות המחתרת היו לשוא; אויב רובץ בירושלים ובארץ ישראל; אימפריה זרה שלטת גם בקריסטוריה-מדינה קטרויה ישראל, באמצעות סוכנים ושליחים רכובים, קורבנות המחתרת היו לשוא - אם לא תדעו להסיק את המסקנה ולהרשע את מסרת הפרשה, על אף התנוסה של ההנהגה, על אף השתקתן על ידי התנועה, נאמני העם העברי

מנעשה מדום... תחילה אמרו שאתם פורנוגרפים, או שאתם את המונותיזם של נולרה מאירסון ופולה כך נורונו, אחריכך אמרו שאתם ציניים, או באו ההערבות הנדרות על יצחק שורן, חיים ויצמן ואמלו שמוראק, לבסוף אמרו שאתם חותרים תחת כל הערכים, עכשיו באה פרופסוריה המרוכמת את הלב על חלוצי ישראל בכביש לסדום (העולם הזה 785)... עכשיו אני כולי מתוח: מה הם ינידו עכשיו? אני מרחם עליהם.

ישראל גורניצקי, תל-אביב אל יחשוש הקורא גורניצקי, אין דבר העו' מד בפני הרצון, רותי רותי

שמחתי לראות כי העולם הוא של רותי וצא סופיסטוף גם מן האת של דוש, השאלה היא רק לאן תגיע הצעתי: לכחן את הדרך לעולם הזה, סה בארץ נקבל אותה ביוענות מתוחות לרוחה, חגניה פדלי, חיפה

ראיתי בצער מסוים כי רותי נמרה מן העולם ההוא, אמנם היא ליקוים בידורה זו, אולם היא ביטאה, בכל זאת, אמת וזכויות עמוקה, בכשתו שטחה למינים - אם מוטל על המוסכנה לחזור אל העולם הזה הענום, לפחות תנו לה להביא את מוסקה עמה.

יוסף חיותמן, ירושלים לפי הדיעות אשר ביד העולם הזה, אין בכוננת רותי כלל להיפרד ממוסקה, יש לצי' את



פוח שהשניים יגיעו לשדה-התעופה של לוד בימים הקרובים, אזרחים ממדרגה שניה?

שאלת אורחיה הערכים עם מדינת ישראל הועל' תה שוב לציון בקשר עם הלחמת המועצת ההסי' הדרות על מיתחת האנוד המקצועי בפני האזרחים הערכים ונרונה מהדש על ידי מר אברהם שרון כמאמרו שנתפרסם ביריעות אחרונות מיום 3 כי נובמבר 1952. מר שרון יגיה את הלחמת ש' המועצת ההסתדרות והגיע שוב חלופי אוכלוסין בין ישראל לארצות ערב, כדוננת חלופי האוכלוסין שהיו בין יון ותורכיה לפני 30 שנה.

כל ברדעת מבין כי ספרוננו זה של מר שרון הנה דמיוני בלבד ואינו בר בצוץ, חלופי אוכלוסיה אפשריים רק כאשר שני הצדדים מסכימים לחלו' סיס אלה, והרי מדינת ערב רוצת להחזיר ליש' ראל את 880 אלף הפליטים שיש להן, כיצד, אישוא, הסכמנה לקבל מישראל, 'מתנה' כזאת שיש כ200 אלף פליטים נוספים? לאחר העליה ההמונית של היהודים מארצות ערב אחרות לא רק על הגיר.

כמו עיני לפי האורך אשה נכנסה למעי רכת עתון, בקשה לפרסם מודעת אבל, שאלה למחיר, שלוש לירות ה' אינטס', השיב הפ' קיד, אוי ל', קראה האשה, גובה בעלי היה מסר ושמונים סנטימטר

נשאר במדינות הערביות מספר יהודים העומד כיום כלשהו למספר הערכים הנמצאים בישראל, אורחיה הערכים של ישראל מביאים תועלת רמה למדינה היום ערכי ישראל, שהם הכלאים מנוסים ופועלים מורים, עושים בהרבה כדי לה' קל את המדינה הכלכלית של המדינה, למרות שמספרם אינו מגיע אל 15 אחוז של אוכלוסית המדינה, הרי הם מספקים לטובים יותר 33 אחוז של כל התוצרת התקלאית בישראל, הם מקבלים ארבות הדריות שלא היה בכוחם של ער' לים חרשים לעבון, הם גם מספקים מיני תוצרת חשובים מאד שאין היהודים יכולים לספק, כגון שמן זית ומבך החוסכים לנו סכום נורא מאד כולרים.

מר שרון, שאינו רוצה כלל במבאם של אור' חיים ערכים במדינה, היה מתנגד באופן מכוני 'יחס טוב כלשהו אליהם ומצדד בכיכוי ובהס' ליה, הוא אף מצוין במאמרו כי מר מיכאל אסף, המומחה הראשון במסא' לעניני ערב, כתב כי יתכן שיהם טוב מצד מדינת ישראל אל אורחיה הערכים עמיד להשפיע לרעה על עמדת המדינות השכנות, מכיון שקשרי אהדה ורעות שלנו עם האזרחים הערכים עלולים להקל על התבוללותם כרוב היהודי, דבר, טוען המחבר, שוא למרות רוחם של כל משכילי ערב, דעה זו, אפילו אם אמנם תועלתה על ידי מר אסף, אין לה יסוד של אמת, יחס טוב לאזרחים הערכים יספק חומר תעמולתי רב ערך למדינות ההודים, לחיובי לעולם הרוח את רצונה הטוב של מדינת ישראל ואת נכונותה לשלום יציב במדינה, יתר על כן, יחס כזה יוכיח למדינות ערב עצמן את רצונה הטוב של ישראל ומשכנת שותף הפעולה אתה ויסתח את יחסה של שוה' ור השלום עם ישראל בארצות השכנות, אותו יחס יביא אל לימי שלום, נשר שלום' בין ישראל ליין המדינות השכנות.

כמאל קאסם, האוניברסיטה העברית, ירושלים

יצאה מוד גרוש העירו אותי עתה על כל שהנכנסת אותי כי (העולם הזה 771) כ,אדם שהכתיב דרישה לגרוש את כל הערכים מהארץ, זה לפני לא נכון, להיטך, בעשרות מאמרי והוצאותי בעניני זה, משק שלש השנים למן שוך הקרבות, הנישתי לא אחת את כל התנגדותי לסעולות עול נגד (הער' בים), לאחר כל מה שעבר מה בעשרות השנים האחרונות - לרבות מלחמת השחרור שלנו - אין להניח כי במשך שני הדורות הקרובים, לפחות, ישרו במדינתנו יחסי שלום והסמניה בינינו, לבנינו, בין אם הם יהיו אשמים בכך או אנתנו, לפיכך, מסעים אני, עלינו להתמקד להחזיר לעצ' מנו ולהם לעולם הגרול שהפתורו והיאילו הסוסי והצדק לבעיתם הוא ביציאתם, יציאה בשלום, בהניגות ובפיצויים בעד רכישם.

המין של נכע העולם הוא הירש את מפת המדינה, ירעתי שישנו כיבוש נבט, ושישנה קבוצת נכע, עד שכא העולם הזה (785) ללמדני, לא ירעתי שקיים בארץ-ישראל דבר הנקרא קיבוץ נכע.

בן עמק, מרונו מאד כותב הכתבה לא הבחין (הפעם) בין זכר ונקבה, התכוון לקבוצת נכע, שער השערים

...תמיד חשכתי כי מבחינת המקורות, ההעזה והושה-המבור עולה העולם הזה על מיס, רבו ומורה, אולם הבחיות על השער, עם או בלי כבידים, הסתירו מעיני רבים את דמות האמיר תית, המהסכה' בשער שינתה את זה, שערים כמו אמול שמוראק, מרץ ברנשטיין ורויס ד, אינונארט נרמו לי להנאה אינטלקטואלית אמתית עלו כהולם על השערים של מיס באותם השכר פוח, אני מודיר את הכובע בפני -? הרברט שרון, תל-אביב

— דוש, שמואל? גליונים והקודש לתמונתו ולתורתו של החבר יוסף סמאליו (העולם הזה 784) לא הפתיעני כלל, אתם צועדים לקראתו בכך מומן, והחלטתם להתי' חרות בעל המספר ובקולף חקם? המסעות אותי שתי עיני ככראי בעמוד השני של העתון כי העורך הראשי הוא א, אבנרי ולא מ, סנה?

תשבץ מלוח חדש רצוה נניי שולח לכם את מפרון התשבץ מס' 138 (העולם הזה 782) אשר כולל סעות בתרשים נרם לי ולחברי דור בר עוננו רב במתורגם, אולי בכלל העברו לשיטה של אי נתינת תרשים זה השבץ? זה בהרבה יותר משמשע, אני רוצה לחזור ולהניח את הסיפוק הרב שגורם לי העתון בהי' יגיע אלי, כנותנו תמונה חיה על המרחש בארץ יותר מהתענות היוםית המגיעה אלינו מישראל, לפסנתט מ, שמשוני, היל האויר המלכותי ייטסבורי, אנגליה

החידון המוסיקי' התאריך האחרון לקבנת הפתרונות של החידון המוסיקי (4 הפדרות 4' התלושים) הוא יום 5.12.52 בין (המוטרים כנונה יונרלו (1) מנוי שנתי של התזמורת, חינום (2) מנוי שנתי של התזמורת, במחירו הרשמי על המעטפות נא לציין, פתרון החידון המוסיקי'.

העורך הראשי: ד"ר מנחם פריד ראש המערכת: שלום כהן עורך התכנית: ד"ר יצחק שורן עורך הכתוב: מיכאל אלמו (זמני) הכתב הרשמי: יהודה נבאי השבועון הסצור לאינפורמציה חובב ליטונון 8, הלאביב (ליד מאמרת 2, ה"י) תל אביב, 66785 (טל. 186, פל. 06785) מען למכרתי: עולמסרבי פטרי העמרת בירושלים חובב דוד הפלר (ויליאם) פול פשרר הסנד

מטיבי, כמו העולם הזה, הוא להגיש לקוראי דעות לעוסות, עליו להגיש להם את החומר שיעזור להם לגבש דעה לעצמם. הסיידרה אור על פני אסיה, למשל, תפקידה היה בדיוק זה: לתת לקורא את כל העובדות, בכל ה' רובץ בירושלים ובארץ ישראל; אימפריה זרה את מסקנותיו שלו. העולם הזה לא יסור לעולם מדרך זו.

אולם כשהדברים אמורים לא על העיתון, אלא עליו בתור פרטים, על רבבות הצעירים בארץ שהם כיום בלתי-מפלגתיים בהכרח, חיבת התשובה להיות מפורטת יותר.

אני מאמין שאי-מפלגתיות היא אידיאל, בחברה דמוקרטית המפלגה קובעת את העוב' דות, המאבק הפוליטי על השלטון במדינה מעצב את דמותה, פניית עורף למאבק זה היא באמת השתמטות, אין אנו בלתי-מפלגתיים מפני שאנו שול' לים על עצם קיומן של מפלגות בתור שכ' אלה, אנו בלתי-מפלג' תיים משתי סיבות: מפני שאנו שוללים את שיעבוד כל שטחי הח' יים למפלגות ומפני שכל המפלגות הקיימות מאו' סות עליונו.

וכאן, בעצם, קבור ה' כלב, מפלגות אלה הן פרי תקופה שאבד עליה הכלת, ורובן המכריע זוקק לשרות דחוף של חזר-אקדישא מטעמים של סניטריות ציבורית, הן חדרו מומן להיות כוחות חיים ויוצרים, ה' נותנים תשובות מעשיות לבעיותיו המעשיות של האדם הישראלי ב-1952.

על כך ענה הוקן תשובה פשוטה, הוא הבין לרוחנו, כי למעט כל ימי חייו היה בעצמו בלתי-מפלגתי, אמר הוא: אם מתי דעתכם, חיביים אתם ללכת באחת מן ה' דרכים: להיכנס למפלגה קיימת כדי לשנות אותה מבפנים ולהשלים בה את דעותיכם, או שעליכם להקים מפלגה חדשה.

כמו לכל דבריו של הוקן, שנאמרו בפש' טות ובהגיון כה רב, קשה להתנגד גם לגי' שה זו, גם אני, באופן אישי, משוכנע, כי הנוער העברי יחולל, בכוא העת, שינויים מכריעים במפה המפלגתית של המדינה - אם עלי-ידי שינוי המפלגות הקיימות, ואם עלי-ידי הקמת תנועות פוליטיות חדשות, או' לם לכך יקדם תהליך של גיבוש דעות, הגר' רה עצמית חדשה ושינוי סימני-הגבולות ה' סנימיים.

אני סבור שלהעולם הזה, בתור שכזה, יהיה בתהליך זה תפקיד אחר מזה שקבע לעצמו בלתי-מפלגתי, לספק אינפורמציה מהימנה, מנופה ותכליתית, שתעזור לקורא להחליט בעצמו את החלטותיו, לגבש בעצמו את דעו' תיו ולהסיק בעצמו את מסקנותיו המעשיות, תהיה דעתם האישית של עורכיו כמאשר תהיה.

כמה עתונאים קרים בעתונים בעלי הח' ימרויות רציניות עוסקים זה זמן רב בניחושים מה תהיה דמות המפלגה שהעולם הזה יקימה, אם הם נהנים למפורט זה, יבושם להם, חבל רק על הגיר.

אחרי מותו של יצחק שדה סיפרתי לה, בין השאר, על שיחתי האחרונה עם הוקן, בה הודיע לי שיש בכונתו לכתוב מכתב ל' העולם הזה ולקוראיו, כדי להמריץ אותם לסור הדרך הבלתי-מפלגתית, קיומית ש' דעה זו תעורר ויכוח בין הוקראים, כפי ש' רצה הוקן, ואמנם כבר הספקנו לפרסם כמה מכתבים על נושא זה.

עתה יש ברצוני לארח במדור זה ביתר אריכות את מכתבו של אחד התומכים בדעתו של הוקן, הקורא שמואל שמשי, תל-אביב, הוא יוצא מן ההנחה (המוטעית) שעיתון זה נוטה ללחיי ולמחתרת, וכתוב:

בינואר 1952 החלטתי לקנות באופן קבוע את העולם הזה, שנתגלגל לידי עד אז בכל מיני דרכים, היו בו הרבה מאמרים ות' מוגנת שמשכו אותי, וכך החלטתי לקרוא בעיון רב את העיתון, אני עושה זאת כדי לגבש לי דעה, כי אני מאורגן בתנועת נוער, דעתו של יצחק שדה היהת ממש חותמת ל' דעתי.

הנה אני קורא את ה' עיתון זה תשעה חדשים, ואני תמה כיצד יכול העולם הזה בתקופה כה סוערת, כאשר מאורכים מועזים את העולם, ל' מלא את שיו מיס והיכ' רץ שהוא עיתון בלתי תלוי, אנו חיים בתקופה שאין השתיקה בה חכ' מה, בזוה שאתם שות' קים ואיבנם מביעים את דעתכם, אתם משרחים את אותם המעונינים כי הנוער לא יהיה מאורגן, כדי שיוכלו לעשות בו כרצונם.

התעניינתי בסדרת המאמרים אור על פני אסיה, מה היה בהם? מסרתם בדלים הקרי' מיס, לפי דעתכם, אבל מה אתם מחייבים ומה אתם שוללים? לא כתבתם זאת, וכך הבעתי לכלל מסקנה שאלה מאמרים לשם מלוי היתרון, ולא מאמרים הבאים להדריך את הקורא ולחנכו.

האם אירגנתם את העם למאבק כל שהוא על זכויותיו (מלבד עניני ההגבלות על הח' בורת השבת, שאיני מעולם ממנו)? ההדרכ' תם אותו במאבק על רמת חייו ועל חריותיו? אתם כותבים על ירידת המתח בנוער, על חוסר רוח ההקרבה והחלוציות, אך מה ה' סיבות האמתיות (לכך) לא ידעתם לכתוב, (שתקתם על) הצעד השלם של ממשלת יש'

ראל בקשר למירם עם גרמניה, על החוק הלארכת השירות הצבאי, על הנעשה בקו' ריאנה, ואפילו על המדרון אליו אנו יורדים מדי יום ביומו.

עורך יקר, ב-1952 לא ייתכן עיתון בלתי תלוי, כשם שלא תתכן ניטראליות, דבריו של יצחק שדה הם בעלי משקל, מי ששונה עורף למפלגתיות, משתמש ממילוי ספקידו, ולא המפלגתיות היא צרת המדינה, צריך רק לדעת למי העתיד, הנצחון וזכות-הקיום, אני רוצה שבקורתו תהיה הרטנית, אני בסך הכל אחד מן החברה, וכמו כל אדם ייתכן שאני טועה, בתקופה מפני העיתון יש' תנו, אין אני מססיק את קריאתו.

כשסיפרתי על דבריו של הוקן, נמנעתי בכונה מלספר מה היהת תשובתי לדבריו אלה, מפני שלא רציתי לתת מראש כיתון חד' צדדי לזיכונ.

אינני מסכים שתפקידו של עיתון אינטר-

אני עוסק



א לפי צעירים מסיימים מדי שנה את שרותם בנח"ל וב" שאר יחידות הצבא. הם עומי דים מול הצורך לבחור לי עצמם דרך בחיים, מקצוע. עבודה הארמה מצאה, אולי, חן בעיניהם. הקולקטיב נראה להם. אולם הם חוששים בכל זאת להצטרף לקיבוץ. הם למי דו כי הקיבוץ הוא מקום לאידיאליסטים נצי חיים, דרך שכולה הקרבה ושכרה בעולם הבא.

למעשה נוצר, זה שנים, מצב ששיפר בי הרבה את תנאי-המחיה בקיבוץ. עוד דרוש אידיאליזם רב כדי לעלות לקיבוץ-משלט. הי מצטרף אליו חייב לדעת כי משך שנים רבות יחיה בסכנה, בתנאים ירודים בהרבה מאלה שיכול היה לזכות להם בעיר, לו הפך פקיד במשרד. אולם עליו גם לדעת שאם יעבור 20 שנה בקיבוץ (או בקבוצה), יוכל להביט אחורנית על הישגים אישיים שלא היה משיג כמותם משך 20 שנות עבודה (ישרה) בעיר. הוא יגיע למעמד גבוה יותר בחיים, בחברה ובביתו.

משפטים קדומים משני הצדדים מונעים, עדיין, היכרות טובה יותר של תנאי החייט של שני חלקי העם; העיר אינה מכירה את



הכפר — הכפר אינו יודע את העיר. הקיבוץ מתבייש עדיין להציג את הישגיו הכלכליים, מחשש פני יאשימו אותו בספרות. הוא יודע גם שאין טעם למשוך אדם לקיבוץ בפיתויים כלכליים, כי הוא לא יחזיק שם מעמד. אולם לא יהיה כל רע אם הקיבוץ יגיד היום לצעיר: הדרך הקיבוצית שונה בי הרבה, אולם שוב אין היא נוסלת, מבחינה חמרית, מן הדרך העירונית הישרה. אם ידע האדם ששתי הדרכים שחת מבחינת ההגאות החומריות, יוכל לתת חופש-פעולה בלבד ל- גורמים החשובים יותר, שעליהם להכריע: גישתו לחיי הקולקטיב, השקפתו החברתית, נטיותיו הפוליטיות, נכונותו החלוצית, חוליית כיסוי של העולם הזה בחרה בשתי משפחות, בעלות רקע דומה, ערכה השואה מאלפת שאה נקודותיה העיקריות היא מגי שה בעמודים הבאים. חבר הקיבוץ הוא חיים

קבוץ

אות עיר

חרמש, איש כפר גליקסון (של הנוער הציוני), יליד הונגריה שעלה לארץ לפני 12 שנה, הצטרף למשק לפני עשר שנים (שלוש שנים אחרי הקמתו). היה צנתן פלמיחי (היחיד מבין ארבעת חברי קבוצתה של חביבה רייק שחזר בשלום). הוא נשוי ואב לשני ילדים (תמונות למעלה).

המשפחה העירונית היא זו של מנחם ויקסור, שעלה לארץ מגרמניה לפני 19 שנה, היה כבר אז מסגר סוג א', עבר משך שנים רבות כבתי-חרושת שונים, עד שהצליח, לבסוף, להקים בית-מלאכה קטן לעצמו. גם הוא נשוי, אב לשני יל- דים (תמונות מימין).

המסנה הכללית של ההשואה: רמת המחיה של שתי המשפחות דומה מאד. רכושן של חיים — חלקו במשק — גדול



למעשה מרכושו של מנחם, בית-המלאכה שלו. את הצד החיובי ביותר של הקיבוץ — הבטחון הסוציאלי, יש לשקול כנגד היתרון העירוני — החופש האישי הרב יותר.

מובן שכל השואה כזאת לוקה בשטי- חיות מסוימת. תנאי המחיה במשקים אינם אחידים כל עיקר. הדבר תלוי במי דה ניכרת בהרכב המשק עצמו — ישנם קיבוצים המקיימים עדיין רמה גבוהה מאד של מתח ומאמץ אישי. בעוד שקיבוץ צים מסיימים אחרים הפינו במקצת את קצב המאמץ. ועוד גדול ההבדל בין קיבוץ חדש, המנסה עדיין להכות שרשים, ובין משק חתיק ומבוסס.

אולם תנאי המחיה של חיים חרמש הם אופייניים למדי. בכל המשקים זכו החברים החתקים לשיכון מתאים, באח- דים חדר וחצי לוו, באחרים הסתפקו החברים, מרצונם החפשי, בחדר אחד בלבד, כדי להשתמש בעודף התקציב לה- קמת מבנים אחרים, מוסדות חינוך וכ- דומה.

גם בתנאי המחיה העירוניים יש הב- דלים עצומים. אדם שניצל את ההפקרות של השנים האחרונות יכול היה להגיע לרמה של עושר ורוחה ששום חבר משק לא יחלום עליו לעולם. אולם כשהמדובר בפועל המנסה להרויח את לחמו ביושר בעבודתו, יכול מנחם ויקסור להגי-



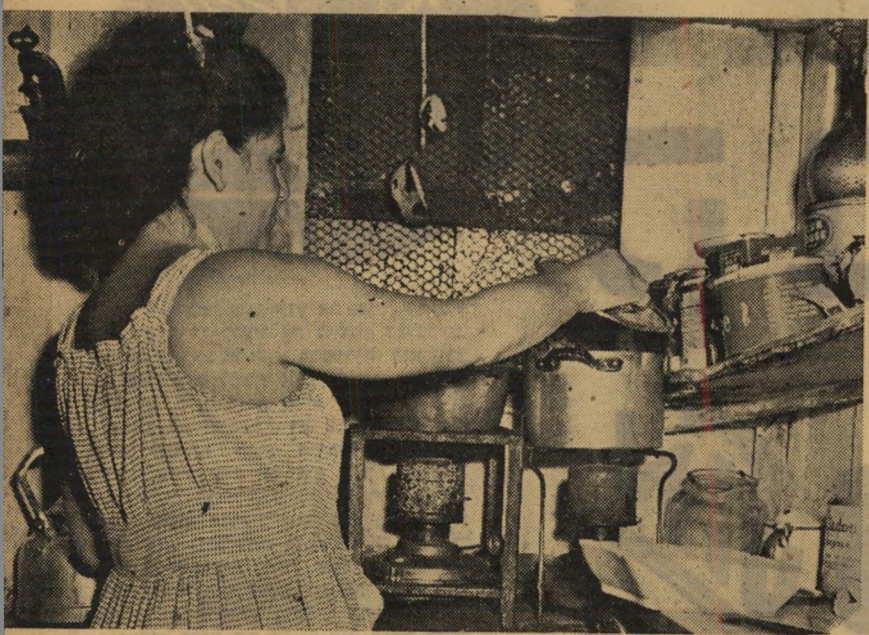


ההורים
 אחת הנקודות המור
 שכות ביותר בקי
 בוך : הבטחון הי
 סוציאלי לכל הגילים, ביחוד לעת זק
 נה. חיים ודינה חרמש הביאו לקיבוץ
 שלושה הורים, החיים כמשק בשני
 דורים, עובדים מעט ומרגישים עצ
 מם חלק מן הכלל. אבי דינה (בתמו
 נה הימנית הקיצונית) ואמה עובדים
 3-4 שעות ליום בבית-החרושת ל
 גיר של המשק. אמו של חיים (מימין)
 אחראית לתיקון הבגדים של המשק.

קיבוץ +

בעיית הדאגה להורים בעיר קשה הר
 בה יותר. לאדם עירוני, המסופל ב
 משפחה, קשה, לרוב, לקיים גם את
 הוריו, למנחם ויקטור אין הורים
 בארץ. הם נשארו בגרמניה, ועקבו
 תיהם נעלמו. אולם אמה של אשתו,
 בת 56, עודה עובדת קשה במכבסה
 קטנה, שהיא מנהלת אותה אחרי מות
 בעלה. היא מנהלת משק בית קטן
 לעצמה, מנהלת ועוסקת כשאר עבו
 דות המכבסה. מרוחה לחמה.

עיר -

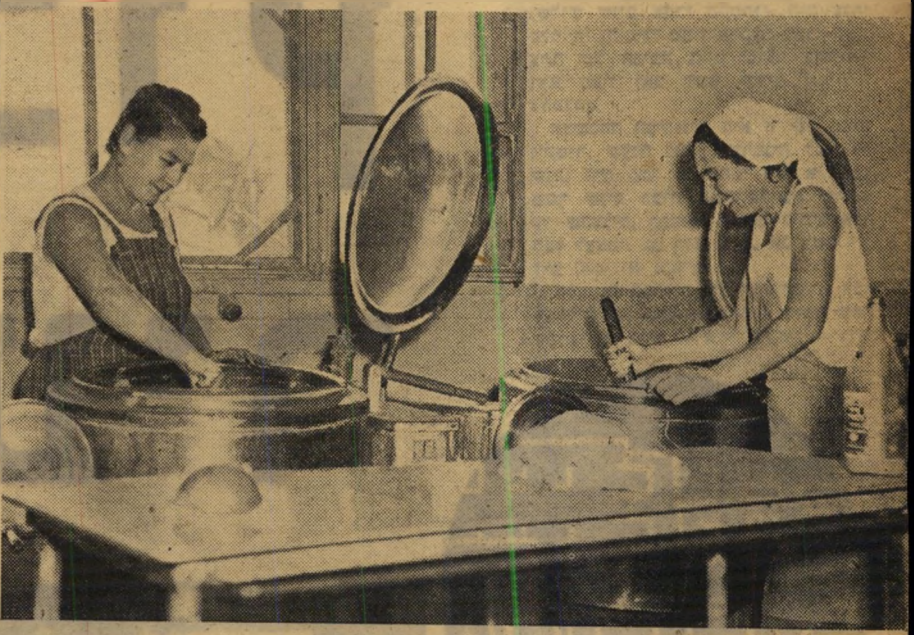


רות ויקטור, לעומת זאת, מרותקת למשק הבין
 שלה כמעט 24 שעות ליממה. אין לה שעות
 עבודה קבועות. היא צריכה לבשל שלוש ארוחות
 לילדיה ולבעלה, להאכיל את התינוק, לשמור על
 הילדה, לנקות את החדרים ובעיקר — לעמוד בתורים האינסופיים ולהיאבק על כל
 חתיכת מזון. מלבד שעות הערב המאוחרות אין לה פנאי לבלות עם בעלה.

עיר -

הנשים
 הבודל עקרוני בין הקיבוץ והעיר הוא מצב האשה. חברת המשק כפוי
 פה לטידור העבודה ככל חבר אחר, עובדת שמונה שעות ליממה,
 נהנית משבת. דינה חרמש, למ
 של, עובדת במטבח, שם היא אחראית למחסן.
 מבחינה זו דומה עבודתה לעבודת עקרת-בית
 בעיר. אולם ישנו הבדל: שעות העבודה קבועות.

קיבוץ +



בגדים
 היו זמנים כשאיש
 המשק, בהופיעו ב
 עיר, ניכר למרחוק.
 מלבשו היו בהרבה יותר פשוטים
 מאלה של חברו העירוני. דבר זה
 בלט עוד יותר לגבי חברת המשק,
 לבושת המנסים או הסרפוי. אולם
 ימים אלה עברו זה מכבר. אם כי
 הנהוג שינה מאד בקיבוצים השונים,
 ניכרת נטייה כללית לאפשר להגברים
 להחזיק בגדים משלהם, שאינם נופ
 לים בהרבה מבגדי העירוניים והעי
 רוניים. בארונה של דינה בגדים שא
 היו מביישים משפחה עירונית.

קיבוץ =

גם משפחת ויקטור אינה יכולה ל
 התלונן על מחסור בבגדים. אולם
 השפע שהיה נהוג, בשטח זה, בשנות
 הגאות עד אחרי מלחמת העצמאות,
 שוב אינו קיים. בעיית הנקודות הטי
 לה עד כה את צלה על הארון : אם
 לא רצתה המשפחה לשלם מחירים
 מופרזים מאד בשוק השחור (דבר
 שהמצב הכלכלי שוב לא הרשה) היה
 עליה לערוך תקציב-נקודות משפח
 תי, לפיו נאלץ כל איש במשפחה
 לחרר על חלקו למען רעהו.

עיר =





היבוא

נופש
 תמונת תעמולה של הקרן הקיימת ?
 אולי. אולם היא מדגישה, בכל זאת,
 נקודה שאין להתעלם ממנה בכל הש"
 וואה : האוירה הבריאה של הנוף החפשי, המאפשר למשפחה לההנות בשעות הפנאי יחד
 עם ילדיה. אולם כיום אין גם מחסור בבילויים אחרים : יש עתה חופש שנתי מספיק.



עיר

דומה שבתיאוריה ישנן לבני העיר אפשרויות הר" בה יותר גדולות להתבדר. אולם במידה רבה זוהי אשלייה. כרוב שעות הפנאי מתרוצצת רוח בשווקים. מחפשת מצרכי מזון, והתינוק נושם אויר פחות צח מאשר כנוף של כפר גליקסון. נערכים יושבת משפחת ויקטור לרוב בבית, אינה מנצלת יותר מפעם בשבוע את שפע בתי-הקולנוע בעיר. ביקוריה בקונצרטים של התזמורת או בתיאטרון אינם תדירים. רוב האורחים בביתה באים, בערב, לשוחח עם מנחם על ענייני עסקים ועבודה.



הילדים

גם בימי הקשים כי יותר התגאה הקיבוץ כי הוא גן-עדן לילי דים, מגדל דור בריא הרבה יותר מן הדור הגדל בעיר. היתה זאת, בלי ספק, הטענה הצודקת ביותר של התעמולה הקיבוצית. שולמית חר" מש, בת 13, ורפי הקטן, בן 5, חיים בבית-הילדים, גרים כל אחד עם עזי שלושה ילדים בחדר. שם אוכלים הילדים, לומדים וישנים. שר למית עצמה מבקרת בבית-ספר הס' תדרותי הסמוך למשק (בו אין כיתה לגילה), אך היא גרה בבית הילדים.

היבוא

דינה, בת ה-13, לומדת בכיתה ח' של בית-ספר עממי. את שעות ה" פנאי שלה, אחרי הלימודים, היא מב" לה, בעיקר, ברחוב, שם היא משחקת עם ילדות השכונה. היא, ואחיה ה" קטן, בן השנה, מהווים עיסוק עיקרי לאמה, החייבת לפקח עליהם בכל שעות היום. לדאוג לכל צרכיהם. כשהיא נעלמת לכמה שעות, או אינה חוזרת מחברתה בשעה הנכונה, מת" מלא הבית דאגה לשלומה. מצב כל" לי זה אינו מאפשר חינור שיטתי.

עיר



תנאי המגורים של משפחת ויקטור דומים למדי לאלה של חיים, אולם הם קצת דחוקים יותר, מאו התוסף התינוק. מנחם, רותי והתינוק גרים בחדר אחד, לדינה ניתן חדר קטנטן בצריף סמוך. למשפחה יש רדיו, ארון גדול ומזנון, והריהוט שלה דומה כמעט בכל פרט ופרט לזה של חיים בקיבוץ. יש לה חדר אמבטיה משותף עם השכנים, ובניגוד לחיים, האוכל בחדר-האוכל של המשק, אוכלים הויקטורים בחדרם. כשהתינוק צווח, קשה לנוח בחדר.

עיר

דיר



היבוא

בשנים האחרונים חל שיפור מכריע בתנאי המגורים בקיבוץ, שהגיעו לרמה עירונית ואף עלו עליה. חיים חרמש ואשתו גרים בחדר גדול, אליו מצורף חדר קטן. יש להם מסדרון המוביל לחדר נוחיות פרטי (בית שימוש, קערה ומקלחת). בחדר ישנם ארון ממורק, מיטה כפולה, שולחן, ארבעה כסאות (לפי הטעם האישי של חיים), שתי כורסות, מרבד, רדיו, מגורת שולחן, וילונות, מזנון קטן וארון הבגני בקיר.

העם

רוח צונת

זה עתה מורקו הארגונים מן האניה, בחשכת לילה. החיילים הובשו כובעי הגרב הצטופפו מסביבם. בתוכם נתגלו רובים חדשים, מב- ריקים מתחת לשכבה העבה של גריו. לב החיילים היה טוב עליהם: הם ידעו שרובים אלה, שעברו את המצור, יעזרו להם לצאת לפעולה הגדולה הראשונה של המלחמה: סעולת נחשון. יחד עם השמחה נחרת בלבם שם המדינה ששלחה את הרובים הגר- רלים: ציכוסלובקה.

יזה היה בראשון לאפריל, 1948. באותו יום הייתה הרפובליקה העממית הצ'כוסלובקית המדינה הפופולרית ביותר בארץ-יש- ראל.

השכוע עברה רוח צונת על פני הארץ. המיתה בכפור וזכרונות רבים שחימו את הלבבות. במקומם עלו על פני ההכרה האלו- מית וזכרונות אשר רבים קיוו שישכחו לעו- לם: וזכרונות של משפטים בהם הואשמו יהודים ברצח ילדים נוצריים כדי לאפות בדמם מצות לפסח.

בבית הקברות סרוטוקולים צעירי רים רבים שגדלו במדינה השלו את עצמם שגורל בני הפורה היהודית שוב אינו מענין אותנו יותר מאשר גורל הקולות בסין והי- כושים בקונגו. השכוע נכחו, לתמהומם, לדי- עת שטעו בהערכת עצמם: הדם היהודי בעורקיהם הודיע על קיומו. והדם הזה הת- חמם בחימה.

אותה שעה עמד באולם אשר בבית הסודר של פראג רודולף סלאנסקי, שחרחר וחיוור, קרא בקול רופף את רשימת פשעים, כשב- ראשם התמיכה בקשר יהודי בינלאומי לשב- ירתי הרסובליקה העממית הצ'כוסלובקית. למ- ען קשר זה גירש את הנוצרים מעמדות ה- ממתח והכניס במקומם יהודים, קיים יחסים עם אהוד אבריאלי, ראש משרד האוצר היש- ראלי שהיה ציר בפראג, איש השומר הצעיר לשעבר, ותקו הפמ"ח, האחראי לפעולות הזננתים הישראלים שעזרו לארגון המחתרת הצ'כוסלובקית.

יתכן שבעיני השופטים בפראג לא הייתה הודאה זו שונה מהודאות אחרות בהן הודו מהגרים קומוניסטיים שסרחו. אולם בלבם של יהודי נולד האור האדום המבשר סכנה לאור- מית. הסיפור על קשר יהודי בינלאומי מזכיר יותר מדי סיפורים נושנים על קשרים כאלה, שמטרתם הייתה להצדיק את דיכוי היהודים - תחילת בדי המאה השמונה האנטי-יהודית- כנית ברוסיה, אחר בידי האנטישמים המטור- רפים של היטלר. הפרוטוקולים של זקני- ציון נולדו, לפי האגדה, בבית-הקברות של פראג.

בבית הרוקיים. רחש של טרגדיה עמו- קה עוד יותר עבר על פני ישראל כשהופיעה באולם בית המשפט דמות קרובה יותר מא- שר סלאנסקי ואחד עשר חבריו היהודיים שעל ססגול האשמים. מרכזי אורן, חלוץ משק בשר ודם, נשוי לאשה החיה במשק, ידוע לאלמים בארץ. כאשר שידר ברדיו פראג את ההודאה המדימיה, החורצת את גורלו האישי של האדם שהיה אחד התומכים הוצי- כיים של הגוש הסובייטי במדינה, שליח ועד

השלום, ירדה מהלומה חסרת-תקדים על ראש מפלגתו, מפ"ם.

מכה זו ירדה דוקא בשבוע בו הגיעה ה- תעמולה הפרו-סובייטית בישראל לשיא חדש: בפניה אחת התארגנה פעולה ציבור- רית גדולה למען שני יהודים אמריקאים ש- ריגלו לטובת ברית המועצות (ראה להלן). עשרות נשים מכובדות השתתפו בעצרת תל- אביבית למען השלום, הליגה לקשרי ידידות עם ברית המועצות הקימה תערוכה יפה ב- מועדנה הגדול החדש.

משפטי הטיהור הגדולים בשנות ה-20 עלו למתנה הקומוניסטי הבינלאומי באבדן אלפי אינסולקטואליים מסוגו לא ארתור קסטלר, משפטו של רודולף סלאנסקי עלול לעלות בידידות רבבות יהודים, שזכרו עד כה כי ברית המועצות הייתה המדינה הראשונה ב- עולם שהסכה את המלחמה באנטישמיות ל- תסקיד המדינה, ראו בה את הגיגור המוחלט למחלת-הרוח הנאצית.

כמו תמיד בהיסטוריה, גם בנים שהתרחקו מאד חוזרים אל העדר כשנשמעת היללה ה- מחלחלת של הזאב האנטישמי.

מפלגות

ברצוף של פושע

מעולם לא חיכו אנשים כה רבים בחדרה כה רבה לגיליון אחד של עתון, כשם שחיכו רבבות להופעת גליון על המשמר ביום הרא- שון. כי בו היה צריך ליפול הפור: התפנה מפ"ם עורף למרדלי אורן - או לברית- המועצות?

כשפתחו בידים רועדות את הגליון, הפ- ליטו רבים אנתה של רוחה: היה זה מאמר לוחם והוקפני, ברוח המאמרים שצינו עם את העתונות העברית בימי המאבק בבריטים. רעם על המשמר: "הציונות הייתה והינה תנועה המוליכה את העם המסור והגדודף ביותר בתולדות האנושות לשיחורר לאומי וסוציאלי בדרך של עליה, קיבוץ גלויות..." הייתה זאת הכרזת מלחמה על עמדת פראג, רושה (וכנראה גם מוסקבה), שהכריזו על הציונות כשלעצמה כעל פשע לאומי.

אחר עשה על המשמר מעשה מרומם: הוא נטל על עצמו ועל מפלגתו את מלוא האח- ריות לפעולות מרכזי אורן, שהוא, לפי רדי פראג, "מרגל בינלאומי, בעל פרצוף של פו- שע..."

המכה החוזרת. לא היה ספק כי מפ"ם הגיעה נקודת מפנה בדרכה. משך חודשים רבים נמנעו אנשי הקיבוץ מאאוחו מלפלג את המפלגה, מתוך תקווה אחת ויחידה: שאנשי הקיבוץ של השומר הצעיר יתמכו בהם, בשעת-משבר האמיתית, נגד הקומוניס- טים המוסלגים בעירי, אנשי משה סנה. מקור התקוה: הקומוניזם האמיתי מחייב הודעות פנימית מוחלטת עם מוסקבה, דבר שאינו מתאים לאופיים של בניו הקיבוצים, בעלי הרוח האלאומית העצמאית.

השבוע קם מאיר יערי, שרף הקומה ובעל המראה החולני, שרבים סברו כי נדחק זמנו לפינה על ידי משה סנה, הוכיר במהלומה מוחצת אחת כי לבה של מפ"ם עודנו פועם בקיבוץ. תוך שיתוף פעולה עם אנשי לאח- דות העבודה דחק עתה את משה סנה לפינה, השאיר אותה במיעוט. המאמר הראשי, וה-

החלטה שבאה בעקבותיה, הייתה תוצאת ברית קיבוצית זו.

עמדת המפלגה הקטינה את עוצמת האסון הנפשי שהיה יורד, בלעדית, על מפ"ם. אולם בעיני משה סנה היה אסון זה קטן בהרבה מן האסון השני, שירד עתה על המפלגה: ניתוק מעשי מתנה הסובייטים, אשר בנצ- חונו כרוך, לדעתו, גורל המפלגה.

הממשלה

זר פרחים בלי נקודות

לאחר עשרה חודשי גלות קרה, עמדה המפ" לנה הפרוגרסיבית לתזור לממשלה. כדי לר- צור רוב כל שהוא בכנסת, הסכים ראש ה-



אהוד אבריאלי אור אדום: סכנה

ממשלה למסור לה שני כסאות ליד שולחן הממשלה בכנסת - כסא שר המסחר והתע- שיה, שישא את משקלו של ישעיהו פורדר, וכסא ששום תיק לא יהיה מחובר אליו, אך שיה, שישא את משקלו של ישעיהו פורדר, יבחר לנשיא.

לכבם הפרוגרסיביים היה טוב עליהם. הם ידעו שצעדו הראשון של שר המסחר והתעשייה החדש יוכה לפופולריות עצומה: ביטול הפיקוח והקיבוצ של בגדים ונעלים. על נקודה זו הוסכם בפירוש עם ראש ה-

ממשלה. אולם החשבון נערך בלי בעל הבית (ה- נוכחי) במשרד המסחר והתעשייה. הרהר דוב יוסף: אם אפשר לעשות מעשה אהוד על הבריות, מדוע יעשה על ידי הוולח? הרי דרו וביטל את הקיבוצ בעצמו. ואילו המעשה הפחות אהוד שעמד על סדר היום, העלאת המחירים של שורה של מצרכי מזון, השאיר בלב שקט לבאים אחריו.

איש לא יכול היה לכעוס על השר על מעשהו. פניו היו מועדות למשרד שאינו יכול לעשות הרבה מעשים אהודים: משרד האוצר.

הכנסת

גורד הרחובות

הכנסת הייתה שקועה באחת מישיבותיה המשעממות ביותר, כאשר הגיע לאוניה קול המולה קרבה. אחדים מן הצירים הצעירים יותר ניסו לגשת אל התלונות. אולם החתיר קים, המקסידים על כבוד הבית, סילקו אותם חיש מהר. במזנון שמר פנחס רוזן בכבודו ובעצמו על כך שאיש לא יגש אל החלון הקרוב אליו.

בחוף עמדו שוטרים, מהם שנים רכובים על סוסים, כשבידיהם שוטים ארוכים, חיכו למהפכה שהודיעו על בואה. הייתה זאת מה- פכה מיוחדת במינה. חייליה לא היו פועלים מזירעב, שביקשו עבודה ולחם. הם לא היו גם סירוריסטים משוחררים, שבאו להזכיר את דבר קיומם. הם היו בני מעמד שעוד לא חולל מימיו מהפכה בעולם: מעמד בעלי- הבתים.

ליגלג חבר כנסת פועלי: "רחוב ריינס 52. רחוב בן-יהודה 184 ורחוב שלום עליכם 13 יוצאים לקרב" ו אולם ברחוב לא שררה אוריה הומוריסטית. השוטרים, שנצטוו לפעול נגד מפירי חוק חסינות הכנסת (שנתקבל במיוחד למקרה כזה) דחפו את בעלי הבתים בצורה בלתי-בעל-ביתית ביותר, אסרו אחדים מהם.

חיידקים יזרמו. צרותיהם של בעלי הבתים התחילו לפני תריסר שנים, כאשר

הקפיאה ממשלת המנדט את שכר הדירה. עד אז הספיקו להשיג את תואר המעמד ה- בלתי-חביב ביותר על הבריות. דייר שאהב את בעל ביתו היה גריר כאדם הנושך את כל- בו. בימי המשבר הקשים מאז פרוץ מלחמת חבש ועד פרוץ מלחמת העולם השנייה, ראו המועלים בלב כואב כיצד זרם חלק ניכר משכרם הועום לכיסיהם של בעלי הבתים, מבלי שיזכו אף בחיוך מתוק של תודה.

כאשר הוקפא השכר, נהפך הגלגל. הדייר רים החלו רוכבים על בעלי בתיהם כשם שאלה רכבו עד אז על דייריהם. תוך תריסר שנים עלה שכר הדירה לעל הממוצע פי 15, אילו שכר הדירה לא עלה אפילו פי שנים. בעלי הבתים היו המעמד היחיד שרכשו הופ- קע למעשה. הם התנקמו על ידי קומביניציות של דמי מסתה, ועל ידי אי הקמת בתים חדשים.

כל זה לא הספיק כדי להפוך את בעלי הבתים למהפכנים. אדם המשקיע את כספו בבית דומם הוא מטבעו שמרני. טיפוסים מהפכניים יותר פנויים לבורסת ההובל. אך גם סכלנותם של בעלי הבתים סקעה כאשר ביקשה הממשלה להטיל עליהם מס רכוש עבור הרכוש שהם חדלו זה מכבר להיות ממנו.

אולם שום מהפכה אינה מצליחה בלי אה- דת ההמונים, של הדיירים. מים רבים יורמו בירקון לפני שדיירי ישראל יתחילו לחבב את בעלי בתיהם.

תורת האומה

פרג אדום

בשוחות של כל מלחמה חולמים החי- לים על עולם שכולו שלום. בהידום קול התותחים מנסים החיילים המשתחררים להו- שיט יד איש לרעהו, למנוע מלחמה עתידה. והו דרך הטבע - עז למלחמה הבאה.

ב-27 לנובמבר 1949 התגשם שוב אהוד חלום. הוקמה פדרציה עולמית של החיילים המשוחררים, אליה הצטרפו ברבות הימים ארגונים המציגים 17 מיליון חיילים משוח- ררים ב-14 מדינות. אולם חלום השלום היה חלקי בלבד: לא הצטרפו לארגון זה ארגוני החיילים של ברית-המועצות וארצות הדמו- קרסיה העממית.

השבוע, ביום השנה השלישית, יחוגו ה- חיילים המשוחררים במחצית המערבית של העולם (כולל מדינת טיטו) את חגם, תחת סמל הפרג האדום, מזכרת לשדות הקטל של בלגיה בהם נקבר, במלחמת העולם הראשונה, מייסב הנוער של אירופה המערבית. החיילים המשוחררים בישראל יצטרפו אף הם לחג זה, יבקשו לנצלו כדי לאסוף כסף להקמת בית הבואה בהררה, על מגרש שנתתם על ידי חיים וייצמן, זמן קצר לפני מותו.

מיעוטים

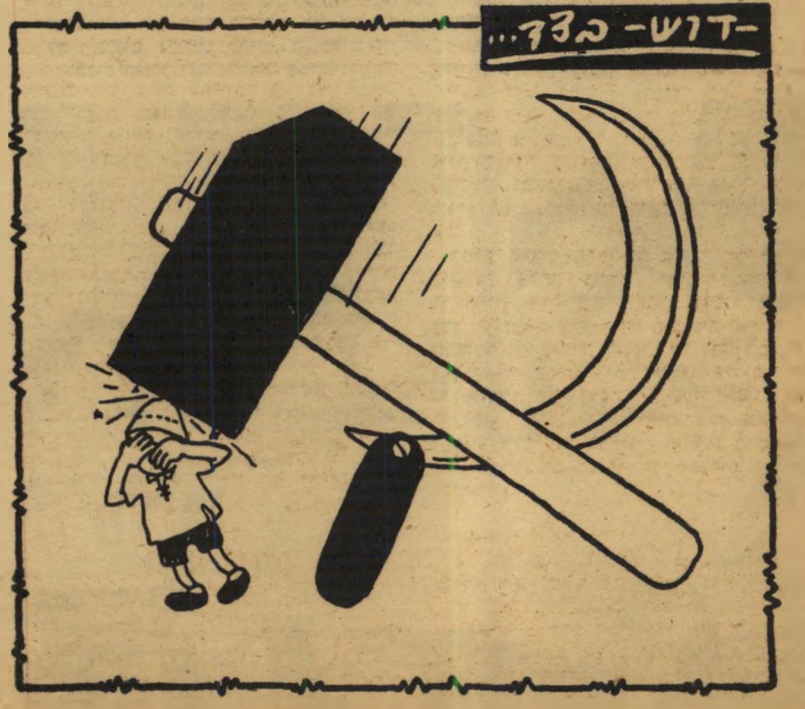
ליאספ"ם

המלה הערבית וואקפ פירושה לעמוד. קרן הוואקפ היא קרן העומדת, להלכה, לרשות העדה המוסלמית כדי לקיים את שרותיה הסו- ציאלים. המעשה שונה במקצת. בימי המופ- תי, חג אמין אל חוסייני, עמדה הקרן לר- שות הועד הערבי העליון, שהשתמש בה ביד רחבה כדי לקיים את פעולותיו המדיניות. מאז הוזמן הועד הערבי העליון על ידי חילי צה"ל להקים את משכנו מעבר לגבול, עומד הוואקפ לרשות האפוסטרופוס על נכסי הנסקי- דים. האפוסטרופוס אינו חייב דריח לאיש, וב- ודאי לא לאיש שגולד להורים ערבים. לכן אין 120.000 מוסלמי ישראל יועים: (א) מה ערך רכוש הוואקפ השייך להם, (ב) מה נעשה ברכוש הזה.

הם החליטו שיש לעשות משהו. משהו זה לא יתכן בלי אחרות. לכן החליטו לעשות אחדות, קיימו לצורך זה בקולנוע יחיעם, עכו * כינוס של נכבדים ערבים בלתי נבחרים. אולם אחדות המוסלמים היא דבר עדין ביותר. אין היא סובלת טלטולים. כי נכבדי הערבים ברובם אנשי מפלגות, והם מתחיד סים אל מפלגותיהם ברצינות יתרה. ואם כי כל אחד רוצה באחדות, הרי כונתו בעיקר לאחדות שלו, ומרוב האהודיות קשה הישיבה בצותא.

הכינוס התחיל בשקט. טארה חמאד, הקא- די של יפו, התלונן שממשלת המנדט הייתה טובה מממשלת ישראל שאינה מניחה למוס- למים לנהוג לפי דתם, יצא בחריפות נגד שויון האשה, חוק הירושה ושאר התועבות. אולם השלוה הופרה כשקם רוסטום בסטוני, הח"כ המפ"מי הצעיר והיצע לנסח הצהרה פומבית נגד ההפליה הנוצית ובעד סולידריות עם שאר העדות והמעמדות המדוכאים במדי-

על שם יחיעם וייף, איש התנגה שנהרג בפעולת גשר אויב.



עולים

זוגן חדש בתזמורת

מברקים בהולים שודרו, קציני משטרה גברו הים הוקמו ממטותיהם באמצע הלילה, הכות' רות בעתונים ספרו על מצור של מאות שוטי רים מסביב למעברת עמק חפר, על קרבות, התנגשויות, פצועים. לאחר זמן פורסמה הוד' עה רשמית שמטרה פרטים מלאים על המק' רה: קבוצה בת חמשה שוטרים מתחנת חדרה יצאה למעברה לחקור בתלונתו של שומר הפרדסים משה קים שהוכה, לדבריו, על ידי כמה מאנשי המעברה, גונבי פרי הדר מועדים (הטולט הזה 783). מאחר שקבוצת השוטרים, וכן קבוצה שניה בת 25 איש, נתקלה בהתי נגדות מצד תושבי המעברה, הוחלט, כדי למ' נוע שפיכת דמים, על נסיגה. למחרת הובאו מאתיים שוטרים שהקיפו את המעברה, לקחו את הברים למסדר זהוי, נגד 35, שווהו כ' מתפרעים. הוצאה פקודת מאסר.

נה. חיכ אחר, סאיף אלדין מחמד סעיף אליועני, נעלב או ראה את עצמו נעלב. הוא קם מכסאו, התכוון לעשות שפטים ברוסטום, שגם הוא לא התכוון לסמוך את ידו בצלחת! קריאות של 'ליאספט! ליאספט!' (האלה! הלה!) פרצו מגרונות הנוכחים. היתה סכ' נה חמורה שהתמונה באולם תדמה לתמונה בסרטים הוליבודיים מן הסוג המופיע לעתים קרובות על הבד של קולנוע יחיטס. אולם אללה שמר את עתלי משערוריה אחרונה זו. האחדות המוסלמית נדחתה, לפי שעה, להוד' דמנות הבאה: בחירת ועדים מיצגים מקר' מיים שיוכלו להקים, אם ירצה אללה ואם ממ' שלת ישראל לא תפריע, ועד עליון של העדה המוסלמית. עד אז יוסיף הוואקאפ לעמוד, כמ' קדם, לרשות האוטוטרופוס היהודי.

הרכנות

חיים יקרים אולם...

האשה דפקה על דלתותיהם של עשרים רבנים ישראלים, צעקה, כשנפתחו בפניה, רחמים, בקשתם לעזור להציל שתי נפשות בישראל. הרבנים לקחו מידיה של המתחננת את העט הנוכח, חתמו על פטיציה. שתי הנ' פשוט, שנתבקשו להצילן: אתל ויוליוס רוזנברג, אזרחי ארצות הברית, שנידונו על ידי שופט יהודי, למחת בכסא החשמלי, על מסירת סוד הפצצה האטומית לידי הרוסים. הפטיציה, עליה התנוססה כתובתו של הארי טרומן, נשיא ארצות הברית: להמתיק דינם. המחתימה המתייחסת: קרובת משפחתם, ה' מתגוררת בישראל.

20 הרבנים, בקיאים יותר בתלמוד, בו נחמרי, כ'סנהדריה, שהרגה אחד נפשיים שנה, היא קטלנית, מאשר בעתונות אמריק' אית המוקיעה קומוניסטים יהודיים, חתמו. עוד להם נסיונם מתקופת המנדט, שעה שחתמו תיהם על פטיציות דומות להצלת אנשי מח' תרת, נחשבו לאומי ורצוי.

קול העט, השש לקראת כל ידי, אפילו כשהוא מגודל פיאות, פרסם למחרת את נר' סח הפטיציה, צירף את רשימת שמותיהם של עשרים הרבנים. ביניהם: חזון איש, גאון ומטרת שכנועו של בי. גיי. להסכים לגיוס בנות, ראובן מנקיס, מראשי נטוריקרוא. בין השורות, רמו קול הים, כי הרבנות הרא' שית צועדת בשורה.

ימים מספר לאחר המקרה, נרגעו הרוחות במעברה (המיושבת בעיקר על ידי יוצאי תי' מן). החיים החלו חוזרים למסלולם. המעטים שבכל זאת עוד המשיכו לדוש בעניני, הת' רכזו בעיקר בשאלה: האם צדק השומר, או אם יש לקבל טענת כמה מתושבי המעברה, שכלבו של השומר אשם בכל, בנשכו אחת מילדות המעברה, דבר שגרם לכל סערת הרר' חות, כל הענין היה מסתיים לבסוף בתיק משפטי גינל, אלמלא הופיע השבוע גורם חדש: חבר הכנסת ישראל ישעיהו

תזמורת הקפוח העדתי. במדינת ישראל, בעלת עשרות המפלגות, חטיבות, פל' גים וזרמים, הפיעו, בבחירות לכנסת ול' עיריות, יצורים פוליטיים משונים כגון: ציונים ספרדים, התאחדות התימנים, צעירי עדה, יוצאי בבל, הוסיפו לפיצול ולערבוביה. בתוך הקלחת בלט לטובה לפחות אדם אחד: חבר מפא"י (ואחר כך הכנסת) ישראל ישעיהו בן העדה התימנית. בנאומו התעמולה שלו הת' קיף ישעיהו, בכשרון ובמרץ, את כל אותם הגונארים העדתיים שהצדיקו את קיומם ב' טענת הקפוח כלפי בני עדתם, טען שאין מפל' גה מדינית מיוחדת על עדה, אלא על השקפת עומל מדיניתחברתית. ביחוד הרבה לתקוף את ראשי התאחדות התימנים. את זכריה גלוסקא נשיאה, טען שכל כשרונם נעוץ ב' נגינה בתזמורת הקפוח העדתי, — אמצעי זול לצבירת קולות, יעץ לכל יוצאי תימן

על כך! זאת הוכיחו, בשבוע שעבר, ב' מירון הכללי על הנשיאות (ראה הלח). מישהו הציע את הפרופיסור אלברט איינ' שטיין. מישהו זה היה דוד בן גוריון. אולם לרוע המול, לא ידעו זאת העתונאים. אך הם ידעו שדיר זוריאל קרליבך, עורך מעריב, הוא שמירסם את ההצעה. ברור לחלוטין היה מה דעתם של עתונאי ישראל על הצעה ש' באה ממקור זה: שלילית לחלוטין.

היתה זאת תגובה מידית, כמעט אוטומטית. שהרי אין עתון יכול להודות שמהשו טוב בא עתון אחרי, גם כשאני עתון מתחרה. אמר הרצל רונבלום, עורך ידיעות אחרונות: קודם הציעו מלושרי, אחר כך דוקטור, אחר כך פרופיסור, אחר כך פרופיסור שבפרופי' סורים. מה נשאר עוד להציע? בכל זאת הציע פרופיסור משלו: הפרופיסור זליג ברודצקי.

הגבתו של הדור המפא"יי היתה תוקפנית יותר. הוא ספך דמעות תנין על אותם ה' יהודים הגלותיים המחפשים נשיאים בחוץ לארץ, במקום לבקשם על אדמת ישראל. לא ידע הדור: בראש היהודים הגלותיים עומד דוד בן גוריון.



הפגנת תושבי מעברת דוד לא כל כך שלחיים

עלה על כולם הארץ. סופר העתון באמריקה, אריה גלבלום הצעיר, בן ספוחיו של גרשום שוקן, רגיל לשמש הד רחוק לדעת עורכו בתל-אביב. מדי יום כיומו שיגר לארץ מברק על האסון הלאומי הנורא שירד על ישראל עקב סרובו של אינשטיין לקבל את ההצעה הטפשית, הארילית, המגוחכת, האיומה. התלונן זוריאל קרליבך: אותם יהודים היו מסרבים לקום בבית הכנסת לו החזון היה דיר זוריאל קרליבך.

לא היה זה המקרה היחיד בו הוכיחה ה' עתונות היומית את רמתה הגבוהה. לפני ארבעה שבועות התפוצצה א' שם ב' אוקינוס השקט פצצה רועשת מאד: פיצצה המימן. דבר הפיצוץ נתגלה מיד בעתוני אמריקה מפי עדים בלתי רשמיים ששלחו מכתבים פרטיים לידיהיהם בבית. בארץ ש' אינה ברוכה בצנזורה, התפרסמו המכתבים בעתונים ובשבועונים שהגיעו כעבור שבוע לארץ. הם לא עשו כל רושם על עתוני ישר' אל.

לפתע פתאום התפוצצה פיצצת המימן גם בישראל. עלתה כפסדיה אטומית בכותרות הראשיות. מה קרה? אחר שהסוד נתגלה בכל העולם, אישרה ועדת האנרגיה האטומית, במאוחר אך באורח רשמי, את דבר הפיצוץ. הסוכנויות הטלגרפיות הרדעו על כך ל' לקוחותיהן, ביניהן עתוני הארץ. השאלה ש' נתעוררה: היכן היו עד אותו רגע סופריהם המיוחדים של כל העתונים היומיים הישראלי' ליים (המקבלים לצורך זה הקצבות דביזים מיוחדות).

* רופא בלתי מוסמך שהיה מקובל ב' צבאות האירופיים לפני מאה שנה ומעלה. ** הדיר' קרליבך לא יכול היה להתאונן: גם עתונו הצטרף לחרם על פרסום ידיעות על מפעל ששמו של עתון אחר היה מעורב בו: משפט הנוער הגדול שנערך בתל-אביב בחסות העולם הזה.

סכך פוליטי. המכתב נתקבל בתמהון רב במשטרה. טען קצין גבוה במטה הארצי: 'המשטרה יצאה למקום כדי לחקור מקרה מסויים, לא כדי לערוך הרצאות הסברה על גיבוית טרי. אותם השוטרים, אשר לפי טענות שונות הוכו על ידי לידים רכים (שקרצו את חולצותיהם, הורידו את שעוניהם, פצעו את דים מהם) הבלינו כשם שאף שוטר אחר בענ' למ לא היה מבלוג. מאתיים השוטרים שהובאו לאחר מכן כתגבורת, באו רק כדי למנוע הישנותה של התפרעות.'

המפלא ביותר, לדברי אותו קצין, היא ה' עובדה שבסטנוגרמה של דויח הועדה, הנמ' צאת בידי, אישר ישעיהו במפורש את ה' עובדה כי, לפי דברי העדים מתושבי המעברה, לא היו כל חבלות, מכות, או התנהגות של' לית אחרת מצד השוטרים (ברובם עולים חד' שים יוצאי המזרח).

אילו היה אותו קצין מתמצא קצת בסככי המפלגות הישראליות, יתכן שלא היה מתפלא.

הילדים לא נצלו

נוסע מנומנם, שישב באוטובוס הנוסע בקו תל-אביב חיפה, פקח לרגע את עיניו בעוברו

ליד מעברת דוד שבצד הכביש, ראה מוצגים משונים ערוכים על האדמה: שתי מסות צבאיות מפוחמות, שירים של מה שהיה פעם, סרסם גשרף, מזרון קש. אלה היו החפצים שצלו מברון שעלה באש. שלושה ילדים קטנים שישנו במסות לא נצלו, גשרפו חיים.

בסמוך למקום השריפה ישבו בבית קפה צר מספר צעירים, שחקו שש'בש, התפארו על הפגנה שערכו ליד בנין הסוכנות בחיפה, בה רדשו במפגיע שכון קבע בצריפוני עץ, נוספו דגלים שהורים.

לא השתתף באותה התגנה: אבי הילדים, עזיו שמש, הוא שכב אותה שעה, שבור ומיאוש, כמעט בחוסר הכרה. בין אבדן חר' שים אחד למשנהו יכול להזכר בזוועה: כמו מרבית יהודי עירק האדוקים נהג עזיו לבשל חמין בערב השבת, לשמור על חומו של התבשיל במשך הלילה. לשם כך השאיר פתליה כבוערת, הניח עליה את סיר האוכל. אותו ערב שבת, לפני שבוע, לא ססה עזיו ממנהגו, הניח את הפתליה דולקת ב' אוהל הבד. לפתע אירעה התלקחות עצומה. תוך שניות ספורות עלו באש קירות הבד מצופה הזפת, מתוך הבדון נשמעו צעקות הילדים העולים בלהבות. העזרה שהועזקה לא הגיעה בזמן, עזיו המיאוש ניסה לקפוץ אל תוך האש, להשרף עם ילדיו. שכניו פני' עזרו מעשות זאת.

אותו לילה אבדה שלחת יושבי המע' ברה, שחששו לשוב ולישון בבדוניים. רבים מהם לנו תחת כיפת השמיים. הפגנה שערכו לא נשאה, כמרבית ההפגנות מן הסוג הזה, פרי מידי, תושבי מעברת דוד חזרו לבדר' ניהם. הם נזהרו מאד לכבול את הפתליות.

עיתונות

אסון לאומי

עתונאי ישראל אינם מאמינים באימרה 'אצור לי מי ידידיך, ואומר לך מי אתה!' אולם הם מאמינים בכל שלם בסיסמה אחרת: 'אמור לי מי אמר זאת, ואניו לך מה דעתי המיוחד.



הרב הראשי איזיק הלוי הרצוג מאד מאד עדין

לעצביו בעד מפא"י. השבוע נתעורר החשד שגם ישעיהו החל להצטרף לאותה תזמורת, דוקא כמתופף בעל עצמה ניכרת. לאחר סימו את תפקידו כחבר הועדה שמונתה ע"י בי. גיי. לחקר המקרה, מירסם מכתב בהארץ, התקף בחריפות יוצאת מהכלל את המשטרה על התנהגותה, האשימה בנפוח המקרה, בגרימת בזיון לאלפי יהודים תמימים, טען שכל הסיפורים על הכאות ותח' לות בשוטרים מצוצים מהאצבע כנראה ש' לגבי העובדה האחרונה לא היו לישיעיהו כל ספיקות, היות ולא מצא לנחוץ לחקור את השוטרים המוכים (לא היה שום צורך ל' חקור את השוטרים... בדרך כלל התמונה טית (ובמכת' תוך אזירה): בכל אשפה ה' משטרה שאינה מתיחסת ברצינות לתלונות עולים תימנים, אינה מבינה את הלכי רוחם המיוחד.

כעבור ימים מספר קיבל איזיק הלוי הר' צוג, הרב הראשי לישראל, מברק שזרקו מ' ידיו, כאלו נכחה. על החתום היה גוף, שכל אדם המקוה לבקר אי'פעם בארצות הברית נמנע מלהתיידד אתו: הועד להצלת יוליוס ואתל רוזנברג. המברק הביע לו ולרבנות ה' ראשית תודה עמוקה על משלוח הפטיציה. הרצוג, שהיטיב להבין את הסיבוכים הפולי' טיים הכרוכים בבקשה המופנית לנשיא אר' צות הברית ושריח קומוניסטי נודף ממנה, לא בזבו רגע, הודיע ברבים, כי אינו מעורב כלל בעניני. הרבנים שחתמו אינם פעילים במסגרת הרבנות הראשית, ובודאי שאינם מצגים אותה.

לבסוף הוסיף הרהרו פרטי, אמר: 'חיי יהודים יקרים אמנם, אולם המקרה הוא עדין.'

הנשיאות הקראים למשתה

(ראה שער)

החחונה ערוך, והקראים לא נמ' צאו כן. לכן לכו נא אל פתח עינים בראש נתיבות, וכל איש אשר תמצאו קראו אותו אל ה' משתה, ויצאו המשרתים ההם אל הנתיבות, ויאספו ימכל אשר מצאו, גם רעים וגם טובים, וימי' לא בית החחונה אל הקראו ס... כי רבים הם הנקראים, והנבחרים מעטים..."

בתא הנשיא עמדה הכרסה המיוחמת. מכוסה בשחורים. לימינו ישבה חדה וייצמן, זקופה, ללא נוע, צעיף שחור ועבה מכסה את פניה החיירות. לשמאלו ישב סגן אלוף דוב ארנון, שלישי האישי של הנשיא, כשי פניו מאחורי משקפים עבות, אבלים. למטה, באולם הכנסת, נערכה ישיבת הא' בל. כמעט כל הססלים היו מלאים. בזה אחר זה קמו נציגי כל הסיעות כדי להספיד את הנשיא הראשון. לפי דבריהם אסר היה להניח שחיים וייצמן היה חבר כל המפלגות: איש מפא"י שהקים את המדינה, ציוני-כלל, שדגל ביוזמה הפרטית, איש מפ"ס שלבו היה בהתישבות העובדת, קומוניסט שרצה בסובת המיעוט הערבי ובשלום העולם, דתי שהבין את ערך הפולחן וכיבד את ההוי החרדי, רביוניסט שעזר לזיבטינסקי להקים את הלגיון היהודי במלחמת העולם הראשונה. שקוע בכורסתו הענקית ישב דוד בן-גור' יון, רק עמדתו הלכנה בלטה מעל למשענת, עיניו היו עצומות למחצה. יתכן שזכר את התנגשויותיו הרבות עם האישי המנוח. יתכן גם שהיהרר באותה שאלה שריחפה באולם, מבלי שאיש יביע אותה אף במלה אחת: מי ישב בחודש הבא על הכרסה הריקה, העי' טופה בשחורים?

יהודי פרטי בכים. שעה קלה לפני התחלת הישיבה נדחקו רוב חברי הכנסת במזנון החדש. כאן ריחפה אותה השאלה. אולם האוירה היתה פחות רצינית. היא התי' אימה בדיוק לסראג'יקומדיה הגדולה של בחירת הנשיא השני למדינת ישראל. עתונאי ורזו הסתובב בין השולחנות, הציג לכל החיים אותה השאלה העוקצנית: "מי הוא היהודי שלך?" היתה זאת שאלה מוצ' דקת בהחלט. כי היתה ההרגשה שלכל חברי כנסת היה יהודי פרטי בכיס, מועמד מושלם לכרסת הנשיאות, מוכן להיות מוצג לראויה בהודמנות הראשונה.

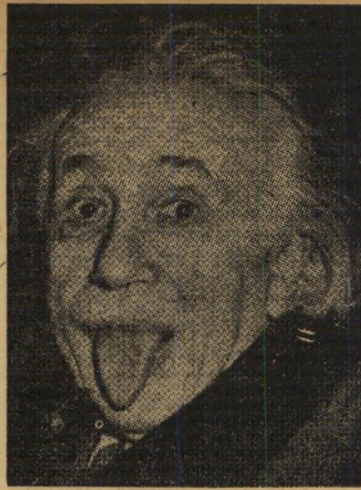
משחק המלכים, ליתר דיוק: משחק ה' נשיאים, התחיל כאשר עורך מעריב ד"ר עז' ריאל קרליבך גולל לפני הציבור הצעה מהפ' כנית: למנות כנשיא המדינה את הפרופסור אלברט איינשטיין, היהודי הגרמני בן ה-73 שהפך נתין אמריקאי, הנחשב לאיש המדע הגדול ביותר בעולם. מאז פתח את תורת היחסיות בשנת 1905, פאציפיסט וציוני ותיק מאד.

ההצעה, שהדחימה תחילה, נתקבלה אחר כך על דעת רבים. הפרופסור, בעל השם העולמי וההופעה החביבה, יכול היה להחזיר לישראל את השם התרבותי שאבד לה במי' דה רבה, לשים את הדגש בקשר בין המדינה ובין העם היהודי בפזורה. שמו היה עזר, בלי ספק, להרמת קרן הקרנות והמגביות בעיניים ובכיסיהם של יהודי העולם. ובי' עיקר: הוא היה מפריע לאיש.

אהבה אפלטונית. יודעי דבר רבים חשדו מיד שהצעתו של עזריאל קרליבך לא מפלה מן השמים. נדף ממנה ריח בן-גוריוני מיוחד. היה זה מתאים הולם מאד את תורת אפלטון: להעמיד איש מדע בראש המדינה, ודוד בן-גוריון הוא חובב אפלטון. נשיא מדי' עי, ללא כל שרשים בהוי הפנימי של המדי' נה, היה בלי ספק משאיר את ניהול הענינים במלואם בידי ראש-הממשלה, אשר אינו יכול להכחיש את מומחיותו בהם. חברייכנסת ציניים בחרו בין שתי השעי' רות: גורמים הקרובים לראש הממשלה הג' ניבו את הרעיון לעורך המעריב, כדי להפריח אותו ככדור-גנסיון, או שעורך מעריב שמע במקרה על קיום הרעיון, הודרו לפרסמו כדי לזכות את עתונו בזכות המחברים במקרה של הצלחה.

הפרופסור במיכללת פרינסטון מתה קו תחת כל החשבונות, האפלטוניים והבלתי אפלטוניים כאחד. לפנינו של דוד בן-גוריון ענה שאינו רואה את עצמו מתאים לכהן ב'

* בשנת 1930 פרסם אוסף מאמרים והר' צאות בספר על הציגונות. תשע שנים לפני כן עזר לחיים וייצמן לארגן את הפעולה להקי' מת האוניברסיטה העברית, חזף עזת יהודי.



אלברט אינשטיין

מועמדו הראשון של בן-גוריון, ציוני וותיק בעל שם עולמי—רצוי אך לא מצוי.



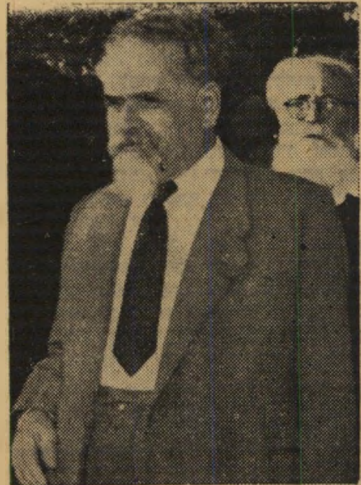
ברנרד ברוך

זקן המדינאים היהודים באמריקה, יכול לעזור לזרם הדולאריים הצעת נפל.



אבא הלל סילבר

הצעתם של אנשי חרות, שביקשו לאחד בעזרתה את כל הימין. חסרת סיכויים.



יצחק גרינבאום

המועמד הטבעי של מפ"ס, איש בעל הד' רת פנים ועבר מפואר בציונות. ייכשל.

משרה המוצעת. פירסום ההודעה אישר סרי פית כי אמנם היתה פניה כזאת מצד דוד בן-גוריון, עוד לפני שפורסמה בעתונות. קלפים של ברידז'. אחרי פרסום ההצ' עה האיינשטיינית נפרץ הסכר. מועמדים נר' רקו על השולחן כקלפים במשחק של ברידז'. ז"ר שמשון יוניצ'מן, המנהיג הרביוניוסיט' אדיר-השפם, השתלט על המזנון, הציג, ספק ברצינות וספק בהלצה, את שמו של ברנרד ברוך, המדינאי היהודי האמריקאי הנודע, בן ה-82, שהתעשר בעסקי בורסה עוד לפני ש' היה בן 30, אירגן את הכלכלה האמריקאית כיועץ מיוחד לנשיאים בשתי מלחמות-העור' למ, הציג את ההצעה המפורסמת לפיקוח בינלאומי על הפצצה האטומית. ההנחה: איש כזה יוכל לסדר, בשעות הפנאי, גם את הכלכלה הישראלית, שום נשיא אמריקאי לא היה מעז לסרב לו הענקה פעוטה של כמה מאות מיליוני דולרים.

אולם להצעה לא היה מול. כבר בשולחן השני נתקלה בהצעה לא פחות מהפסכנית: הנרי מורגנטאו (הבן)*, בן ה-62, האדריכל שהפך חקלאי, היה שר האוצר של פרנקלין רוזבלט ונתגלה כגאון בגבית מיסים, תכונה שהיא חשובה למדי במדינת ישראל.

חיש מהר נתגלה שאין חסרים שמות יהוד' דים בעולם כנגד אנשי החליסטרס בלטו שמות יהודים טובי-ימים, הסופר איל-יה ארנבורג והשר הסובייטי לאור כגנוביץ, אבי אשתו השלישית של יוסף סטאלין. וב' הירדור הויכוח מצאו עתונאים ציניים שמות מפורסמים עוד יותר. דני קיי, איש הוליבווד שיהדותו בולטת על קצה אפו, צירלי ציאפלין, ששמועות על יהדותו, השלמה או החלקית מהלכות מדי פעם.

אולם השמות היהודיים לא היו יחידים בערמת הקלפים. לפחות איש אחד בבנין ה' כנסת ראה בענין כולו הודמנות מצוינת ל' פייס את הערבים, על ידי בחירת נשיא ערבי שיבלט את היחס הליברלי למיעוטים. אם אמנם לא נמצאה אישיות ערבית במדינה, הרי אפשר להביא ערבי מחוץ לארץ, בדיוק כשם שאפשר להביא משם יהודי.

רבע שעה חימום. אם היו השמות החוצלארציים מסנוורים את העינים בברקם, הרי לא היה צורך במשקפים כהים כדי ל' החליש את הברק של השמות המקומיים. הם היו בלתי-מבריקים בהחלט.

לפי החוק הקיים, יכולים כל עשרה חברי כנסת להציע מועמד לנשיאות. הדבר בא כ' אילו לעודד כל מפלגה להציג בהצבעה הרא' שונה מועמד משלה, שיוכל להתחמם משך רבע שעה באור השמש של הכמעט-נשיאות. אין כרוכה בדבר כל סכנה. בהצבעה ה' ראשונה והשניה אין יכול להיבחר כל מועמד אלא אם יזכה ב-61 מתוך 120 הקולות של הכנסת. שום סכנה כזאת אינה צפויה לאיש. ורק בהצבעה השלישית באותה ישיבה (שאר' נה יכולה להיפסק, בהתאם לחוק, אלא לצור' רך אכילה ושניה, עד לבחירת הנשיא), ייב' חר כנשיא האדם שיוכה בקולות רבים יותר מאשר כל חבריו.

פרוש הדבר: המפלגה הגדולה ביותר יכולה למעשה למנות אחד מעסקניה או פקיר' דיה, שלא נמצא ראוי לתפקיד של שר או שגיר, לשימו בתפקיד המהווה המשך ישיר לשאל המלך, שלשלת בית דוד ונשיאי ה' יהודים במשך קרוב לשלושת אלפים שנה.

זקנים משכנעים. בין המועמדים, ה' רציניים והפתוח-רציניים, הושמעו שמותיהם של אבא הלל סילבר מימין ושל יצחק גריני' בוים משמאל. הקסם אשר בהצעת סילבר, הרבי הרפורמי המרבר עברית שוטפת, היה מיוחד במינו: הוא ותיק המפלגה הרפוב' ליקאית, בלט בעזרתו לדוייט איוונהואר במערכה האחרונה. ידידותו האישית עם יו' שב הבית הלבן עלולה להיות מטבע קשה העובר לסוחר. (הציע עתונאי: "מדוע לא לקשר בכלל את בחירת נשיא ישראל לבחיר' רת הנשיא באמריקה, למנות כל ארבע שנים את היהודי הקרוב ביותר לנשיא האמריקאי שנבחר?")

ההצעה הושמעה על ידי אנשי חרות, ש' קיוו לרכוש לה את תמיכת הציגונים-הכלליים, מאחר שלא הספיקו קולותיהם בכנסת להציע את מועמדם המסורתי, הפרופסור יוסף קלוזנר, ההיסטוריון החביב וגמון-הקומה ה' מספל בביתו אשר בתלפיות בעיניו הבית השני.

יצחק גרינבוים, לשעבר החבר הציוני של הסיים (הפרלמנט) הפולני, היה נושא ההצ' עה המובנת מאליה של מפ"ס. הוא היה

* הבן, מפני שמפורסם ממנו אביו, שמת לפני שש שנים, בן גרמניה שהיה השגריר האמריקאי בתורכיה בימי מלחמת-העולם ה' ראשונה, אירגן אחר-כך את שיקום הפליטים היוונים. מורגנטאו האב היה אויבו המושבע של חיים וייצמן, אחר שהלה נתמנה על ידי המשלה הבריטית כנציג מיוחד כדי לחבל בתוכנית מעורפלת של מורגנטאו בימי מל' חמת העולם הראשונה שמתרתה היתה לפייס את תורכיה, להשאיר בידיה את טוריה, עיי' ראג וארץ-ישראל.



הכסא הריק:

בין וורה וייצמן ודוד ארן



האם יעזר?

דוד בן-גוריון רצה בשעתו יותר, כדי לפנות מקום לחי'



מועמדת למקום הראשון:

פולח' וחסר

עלם, להיסמע בגושים גדולים. ידוע שחוגים רחבים במדינה, ודוד בן-גוריון בראשם, מתנגדים לשיטת-הבחירות הנוכחית לכנסת, הן גורמת לריבוי רשימות פגוטות. הסיכויים להכניס שיטה של בחירות אישיות לפי איזור-ריבוייה הם קלושים. בחירה אישית של הנשיא על ידי העם היתה משיגה אותן התוצאות, מאחר שלשום מועמד לא יהיה כל סיכוי להיבחר אם לא יצביעו בעדו לפחות הימין המאוחד, השמאל המאוחד או המרכז המאוחד. אותה שעה יוכלו הסיעות הקטנות להמשיך בקיומן בכנסת, להשתמש בה ככ"מתיעמולה כדי לגדול.

(3) אף כי כוח הביצוע של נשיא-ראש ממשלה עולה במידה מסוימת על כוחו של ראש-ממשלה רגיל, הרי שמבחינה אחרת מוגבל כוחו בהרבה. מטרת החוקה האמריקאית היתה ליצור שיתוף-משקל בין כנסת ריבונית ובין נשיא עצמאי, אשר איש מהם אינו יכול לנקוט בקו מדיני עקרוני כל שהוא בלי הסכמת הצד השני. קורה לעתים קרובות שבפרלמנט נבחר רוב שאינו נמנה עם מפלגת הנשיא, ואז יש צורך בפשרה מתמדת. דבר בריא למדי בחיים הפוליטיים, כל עוד אינו מונע ביצוע יומיומי תקין של תפקידי הממשלה.

דלת פתוחה. אין כל ספק ששיטה אמריקאית זו היתה מתקבלת במדינת-ישראל עם הקמתה, לו היה חיים וייצמן צעיר יותר באותם הימים. דוד בן-גוריון היה מוכן בהחלט, לו המצב היה כך, להתמודד עם חיים וייצמן על הנשיאות-ראשונה-הממשלה, להיכנע להחלטת הרוב.

אולם בימי מלחמת-השחרור כבר עבר וייצמן את שיאו, שוב לא היה מסוגל לנהל מאבק פוליטי פעיל. ואז היתה הבחירה בפני בן. גיי: לקבל בכל זאת את השיטה האמריקאית, להיבחר לנשיא ולהשאיר את חיים וייצמן בלי כל תפקיד במדינה; או לתת לנשיאות אופי ייצוגי בלבד, כדי לאפשר לחיים וייצמן לעמוד בראש המדינה באופן סימלי.

דוד בן-גוריון בחר בדרך השנייה. אולם הוא השפיע מאחורי קלעים נגד קבלת חוקה סופית, השאיר למעשה את הדלת פתוחה לשינוי עד לבוא המועד לבחירת הנשיא השני.

טראניקומדיה חשאית. מועד זה בא החודש. אולם חוק סיפשי, שחייב את המדינה לבחור בנשיא שני תוך חודש מיום פטירת הנשיא הקודם, הורס כמעט כל אפטרות להתאים את מבנה הנשיאות למציאות החשה. במקום זה החלה הטראניקומדיה של הגרלת הנשיא השני.

בשמיני לדצמבר, בעוד שבוע וחצי, יקומו חברי הכנסת השניה בזה אחר זה, לפי סדר שמותייחס, יגשו לחיבת-קלפי, יכניסו בה ב"אופן אישי וסודי בהחלט את שם האיש אשר הם רוצים ביקור. למעשה מיותרת פרוצדורה זו לחלוטין. בכל מרכו מפלגה יוחלט בעד מי לבחור בפעם הראשונה השניה והשלישית. שום הפתעות לא תהיינה.

כדי למנוע משחק זה היה צורך בתהליך שאין כל אפשרות לסיימו בחודש אחד: שינוי חוקי-היסוד, ואולי קבלת חוקה אמיתית חדשה. בהעדר רוב בעל חוקה מוסרי בולט בכנסת להצעת-החוקה, היה מן הראוי לערוך משאל-עם. ורק אז אפשר היה לגשת לבחירות כלליות חדשות.

הסם החזק יותר. לא יכול היה להייתן ספק רב בתוצאות בחירות כאלה, לו נערכו מחר. העם היה מצביע ברובו הגדול בעד דוד בן-גוריון.

עוד לפני עשר שנים היה בן. גיי. רחוק מאד מן המיסגה הזאת. הוא חש את כוחו העולה והגובר של הנוער העברי בארץ, התייחס כנגד העמית את עצמו בראשו. מולו התייחס חיים וייצמן, דמות שהטילה צל גדול על כל סביבתה. הצל איים לכסות גם את דוד בן-גוריון.

בן. גיי. לא היה מפא"י. מפא"י היתה יוסף שפרינצק, אליעזר קפלן, משה שרתוק, דוד רמז. הרביעיה הגדולה תמכה בווייצמן, ראתה בבן. גיי. הרפתקן חסר שורשים, המסכן את מיפעלו של דוד שלם במישחק של פוקר טירוריסטי. בן. גיי היה כמעט מנוודה, זר במפלגתו שלו, איש יוצא-דופן בתנועתו של ברל כצנלסון ושאר האנשים המיושבים ב"דעתם.

בקונגרס המכריע של 1946. אחרי יום השבת השחורה ומאסר המנהיגים, שפך חיים וייצמן קיתון של לעצ על ראשו של בן גור"ן, לשמחתם הנסתרת של רוב חבריו ב"גוריון.

* בשעת בחירתו של חיים וייצמן היה קול אחד (נגד) שלא התאים לחשבון הספי"לנתי. חברי הכנסת ניסו לנחש מי בעליו, סברו תחילה שהמצביע היה דוד בן-גוריון, אויבו של וייצמן מימי המאבק, אולם מפי הוכחש הדבר נמרצות על ידי אנשי מפא"י, ניחשו המנחשים שהיה זה קולו של איציה מאיר לוינ איש אגודת ישראל, שלא רצה בנשיא אפיקורס.



★ יוסף שפרינצק

המועמד הטבעי ביותר של מפלגת השל"ט, בעל הסיכויים הרבים ביותר לנצח.



★ משה זמורה

נשיא ביה"מ העליון, חבר מפא"י בלתי תלוי, מועמד לנשיאות בלתי מפלגתית



★ בנחם רוזן

מועמד של אלה הרוצים שהנשיא יהיה מקובל על מפא"י אך לא יהיה חבר בה.



★ אהרון באר

מועמד הפועל המזרחי שאינו יכול להציע איש אלא בהסכמת כל הדתיים.

אביו הרוחני של משה סנה, ידוע כאיש בעל הופעה מהודרת ונסיך דמוקרטי, אנטידתי מובהק, שאיים בשעתו בהתפטרות מן הסוכנות כדי למנוע מלחמת אחים בין ההגנה לבין אצ"ל, התקרב אחר כך למפ"ם. בהצעת מועמד בלעדי משלהם מנעו אנשי מפ"ם כל שיתוף-מחיה מאנשי מק"י, שקולותיהם לא הספיקו כדי להציע את מועמדם שלהם: ד"ר שמואל איזנשטט, משפטן שוקנו דומה לזקנו של גרינבוים, אך דעותיו הפוליטיות קיצוניות בהרבה יותר.

בקצה הדתי של שולחן הקלפים היה המ"צב קשה יותר. אף לאחת מבין ארבע הסייעות הדתיות לא היו מספיק קולות כדי להציע מועמד בנפרד. הקרב היה נטוש בין שר הדאר החדש, מרדכי נורוק, לשעבר שר ל"ט, מועמד המזרחי, ובין אהרון ברט, מועמד הפועל המזרחי, שחתימתו ידועה לאזרחי ישראל בעיקר משטרות הכסף הישראלים עליהם הוא חותם כמנהל הבנק הלאומי. לשיניהם זקנים משכנעים ביותר.

צניעות ונימוסין. כל אלה היו הצעות לתפארת בעליהן בלבד. הכל הבינו שהכל תלוי בדעתם של מפלגת פועלי ארץ-ישראל. לזו היתה הבחירה בין שלושה שמות: יוסף שפרינצק, יצחק בן-צבי ופנחס רוזן.

יוסף שפרינצק הוא אחד האנשים המעטים במדינה שנשארו נאמנים לעצמם. על אף היותו יושב ראש הכנסת ונשיא בפועל, נשאר עדיין צנוע בצורה בלתי רגילה. הוא ודאי היה מוריד את הנשיאות לרמת היהודי הממוצע, מבטל את הטכסיות המופרות שחדרה לשטחים אחרים במדינה.

אולם בדיוק זה היה הנימוק נגד בחירתו. התנגדו לה כל אלה שהיו רוצים בנשיא בעל אופי ונימוסים מערב-אירופאיים. אלה הציעו את פנחס רוזן, עורך-הדין הגרמני מן המפלגה הפרוגרסיבית. רוזן נחשב זה מכבר ל"מועמד מטעם הרוצים לראות על כורסת הנשיא אדם המקובל אמנם על מפא"י, אך ש"א אינו חבר בה. בשעתו גם לחשו שנשואיו של רוזן, לפני שנה, לאשה בעלת הופעה רבת-רושם, תרמו תרומה חשובה לצעד זה. לחברי מפא"י שרצו להשאיר את שפרינצק בכנסת, ואת רוזן בהנהלת המפלגה הפרוגרסיבית, היה מבחר נוסף: יצחק בן-צבי, לשעבר יושב ראש הוועד הלאומי ששמו כמעט נשכח בציבור, ומשה זמורה, שותפו ל"שעבר של פנחס רוזן במשרד עורכי-הדין, נשיא בית המשפט העליון במגרש הרוסים. כמו בתנועה המפורסמת אשר במשלו של ישו בן-יוסף, איש נצרת: רבים נקראו ל"משתה. אולם רק אחד יכול היה להיבחר.

תחליף למלכים. כיצד ניתן למוסד ה"עליון במדינה אופי ההופך אותו בהכרח ל"דור במשחק של רולטה? כשאר נולדה מדינת ישראל נתקלו המיילדים, ודוד בן-גוריון בראשם, בשאלת התוכן שיש לצקת לתוך המוסד הזה. הדוגמה האמריקאית קסמה לרבים, נראתה יעילה וברירה בהרבה מן השיטה הריקית-מתוכנן הנהוגה במדינות אירופאיות, כגון צרפת, שווייץ, איטליה וגרמניה המערבית. בהן אין האיש ב"רחוב יודע מה שם נשיאו. את האורחים ה"ישראלים היוודעים את שמו של נשיא שווייץ אפשר למנות על אצבעות יד אחת.

ההבדל בין שתי השיטות היה גם אז ברור לכל. השיטה האירופית נולדה בשעה שבי רוב המדינות מלכו מלכים. היא היתה הת"אמתה של שיטת המלוכה למציאות הרפובליקאית: העמדתה בראש המדינה של אישיות מפוארה העומדת מעל לכל המפלגות. מסמלת את רציפות החיים הלאומיים גם בהשנות הממשלות. היא מחייבת רק פרט קטן: שאמנם יהיו מצויים במדינה אישים מפוארים העומדים מעל לכל המפלגות. במאה ה"9 היה כאלה מעט. במאה ה"20 נדלדל גזע זה מאד. במדינת ישראל היה גם הצייד החרוץ ביותר מתיאש מלמצאו.

עקירת השן הרקובה. השיטה האמריקאית פתרה את הבעיה בצורה הפשוטה ביותר: היא העמידה בראש המדינה את האיש החשוב ביותר, הוא האיש אשר העם הטיל עליו לנהל את עסקי הממשלה. יתרו נותיה של השיטה, מלבד היותה מתאימה ל"סגנון של אומה ושל תקופה המואסות בצורת ריקות-מתוכן, הם רבים:

(א) הנשיא נבחר על ידי העם לארבע שנים, תלוי אך במעט במשחק המפלגות. שום קואליציות ואופוזיציות אינן יכולות להפילו משך תקופת כהונתו. פירוש הדבר שהנשיא-ראש הממשלה יהיה חופשי לנקוט באמצעים בלתי אהודים על ההמונים, לפגוע באינטרסים של שכבות רחבות, מתוך תקווה שהתוצאות ה"חיוביות תתגלגנה כעבור שנתיים-שלוש, תצדקנה את האמצעים המכאיבים. ראש ממשלה הנבחר על ידי קואליציה רופפת בכנסת נמצא במצב של רופא-שיניים הנדרש לעקור את שן החולה מבלי להכאיב לו, מפוטר ברגע שהחולה מרגיש בכאב. התוצאה: הכאבים נשארים עד אין סוף, ואיתם השן הרקובה. (ב) בחירת הנשיא-ראש-הממשלה בבחירות כלליות מחייבת את המפלגות הזעירות להי



סורחה טופה שחרין בתא הנשיאות



לן את הנשיאות לפי השיטה האמריקאית, אך ייצמן, המצב החדש מעמיד אותו במצב עדין.



יריין במטבח ביתה, בגלל התנהגותה הפשוטה ימירות התחבקה פולה זה מקבר על הקהל.

מפא"י. אולם בני גיי. רכב על הסוס החזק יותר: הנוצר העברי, שרצה במאבק, שוב לא ניתן להיעצר. בן-גוריון לא יצר כוח היסטורי זה. אולם להיסטוריה יכנס כאדם שהבין אותו, הנהיג אותו במלחמת העצמאות וסיפק לו את התנאים שבלעדיהם לא יוכל היה לבצע את משימתו הגדולה.

אחרי המלחמה הופיע בני גיי. כשהוא גבוה משכמו ומעלה מעל לכל המון המנהיגים שהצטופף במסדרונות המדינה החדשה. גם הוא לא מסוגל היה להתרומם מעל לתפיסות בן הנוצר. איש-המלחמה לא הצליח לתרגם את שפת הנצחון לשפת השלום האמיתי, למי צוא את הדך אל לב המרחב. אולם הוא נשאר הראשון.

ההיסטוריה עצמה יקבעה לו את מקומו כיוורשו של חיים וייצמן. לא היה זה אלא מעשה של תבונה פשוטה לו היתה הכנסת נותנת לעם את האפשרות לשים את התימתו על פסק-דין זה.

המפלגה הפרטית. אולם בדרך זו נע

רמים מכשולים נכבדים. אין ספק שמנהיגי כל המפלגות יפעלו כמיטב יכולתם כדי להכניס שות על בני גיי. להגיע בצורה כה בולטת לשיא חייו.

צירוף תפקיד הנושא לתפקיד ראש-הממשלה נראה כתוספת כוח אדירה. למעשה המצב עלול להיות הפוך: רבים הקולות הניתנים כיום למפא"י מתוך אהדה אישית לדוד בן-גוריון. לו היו הבחירות לכנסת בלתי-תלויות בבחירת נשיא, יתכן מאד שיהיה לבן-גוריון רוב גדול בבחירות לנשיאות, בעוד שמספר הקולות למפא"י בבחירות לכנסת יקטן בהרבה. כך היה נוצר שווי המשקל האידיאלי בין הרשות המבצעת ובין הרשות המיוקקת.

ישנם הסבורים כיום כי דוקא מנהיגי מפא"י עצמם לא היו על כן, מתלהבים כל עיקר למתן כוח עצמאי ובלתי-תלוי כזה לבני גיי. הם רואים בדאגה מסוימת את התהוותה של "המפלגה הפרטית" שקמה מסביב לבני גיי. ושאינה תלויה במפא"י: מדינאים מסוגו של אבא אבן, שר כמו חיים כהן, קציני צבא מסוגם של יגאל ידין ומרבי מקל, שוטרים כיוקאל סהר, יועצים כמעט בלתי-יודעים אך רבי-השפעה כמו אהוד אבריאל, חדי קולק, ראובן שילוח, גוש-פלמון. התעצמות מפלגה זו מסביב לנשיא נבחר יכולה היתה לגרום לראשית ירידתה של מפלגת פועלי ארץ-ישראל.

כל הנחזיונות. יתכן ומתנגדי ההצעה היו מתרככים לו היתה החוקה החדשה הולכת בדרך האמריקאית, מגבילה מראש את הרשות הממסלמית של כל נשיא לשתי תקופות בנות ארבע שנים. אולם ג סאו היה זה ספק אם השיקול הבריא היה מנצח את הקטנוניות ה"מפלגתית".

בעצם יש משהו מוזר בכך. כל מפלגה המקוה להגיע אי-פעם לשלטון היתה צריכה להיות מעונינת שלמפלגת-הרוב ייתן אפשרות לפעולה חופשית כל עוד היא בשלטון. אך משה סנה, הנחשב בעיני רבים כמיינאי השני בשעוריקותו האישית אחרי בני גיי. רק חיים: "אם נגיע לשלטון, עוד נספיק לשנות את החוקה. מדוע לתת היום את הגוריות הזאת למתנגדינו?"

האדם המיותר ביותר. רק התגבשות ברורה של דעת הקהל יכולה היתה לגרום להפיכת שלטון הקלפים. לשים קץ לריקוד המגוחך מסביב לתפקיד הגבוה ביותר במדינה. דוד בן-גוריון עצמו כבול, הן בגלל נאמנותו למפלגתו והן בגלל מצבו האישי הקדין. אינו יכול לגלות את דעתו בפומבי. תקופת החדוש אינה מאפשרת, כמעט, התגבשות בריאה של דעת הציבור.

בהעדרה יקרה הצפוי: שיטה בלתי-ימית אימה שנתקבלה באופן מקרי לחלוטין, כדי לפתור בעיה אישית קטנה לפני ארבע שנים, תישאר כסוד לחוקת המדינה. נשיא המדינה יהיה נושא מתאים לקריקטורות ולהלצות, האדם מיותר ביותר במדינת ישראל.

חיילים עומדים דום

כובע שמלל וכובע קסקט שוחחו ביניהם, הצביעו על העלבון הגדול שנעלבו מידי צי-לינדר מהודר וכובע של אלוף צבאי. כך תאר אריה נבון, הקריקטוריסט של דבר, את תגובת הממונים על הטקס הצבאי של קבורת הנשיא, שגרם להזמנת רב צבאי, חזן צבאי וחברה קדישא צבאית (העולם הזה 786). אי-לם השבוע גילתה אישיות רשמית, בישיבה פרטית, שפלישת הצבא לעולם התהילים לא נבעה מהשקפה מיליטריסטית גרידא.

סיפר האישי: הרבנות הראשית לא הסכימה כלל לקבור את הנשיא הראשון של מדינת ישראל. הנשיא המנוח דרש להיקבר בן ביתו, ואשתו עמדה על ביצוע דרישה זו. אולם

הרבנות לא הכירה בנן הנשיא כבני קברות. הנשיא דרש לקבור אותו כשרגליו אל חלון ביתו. הדת היהודית מתנגדת בפירוש לכך, בדרשה שרגלי הפטר תפניה אל ירושלים. ובעיקר: כדי לשמור על גופת הנשיא משך היומיים וחצי שהיו דרושים כדי לארגן מתן כבוד המוני והופעת בני המשפחה מן חוץ לארץ היה צורך להוריק לגופה חומרים חימיים מסוימים, דבר שהוא אסור בהחלט לפי מצוות הדת.

טען האישי: כדי לא להכנס לויכוח אינסופי עם הרבנים, נפתרה הבעיה על ידי העברת הענין כולו לידי הרבנות הצבאית. חיילים עומדים דום ומלאים פקודות, אינם מתווכחים.

החלטה זו באה, כנראה, אחלי נסיון מר בהלויות קודמות, ביחוד בהלוית דוד צבי פנקס, שר התחבורה לשעבר. המשטרה רצתה אז לארגן את העברת הגופה דרך רחובות תל-אביב, נכנסה לתסבוכת משנתברר כי לפי

רב בסכס הנישואים (העולם הזה 763), עשה את הצעד הבא: השיא במשרדו זוג נוסף שנתקל בחומה מאובנת של חוקי הדת ה"נושנים, ניסה לעקפה (העולם הזה 779), פנה שנית אל בית המשפט המחוזי, דרש פסק דין הצהרתי שיכיר בחוקיות הנישואים ש"ערכו."

השבוע פסק השופט הממושקף, אדום ה"שפם וחובש הכיפה", לטובת היועץ המשפטי של הרבנות, ד"ר רב בר, למינת לב בני הנוג ומרבית בני הנוצר החופשי, כי הנישואים אינם חוקיים. נימק השופט את החלטתו: הנישואים לא נרשמו כחוק. העדים לא חקרו את מצבם המשפחתי של הנשאים, לא דרשו מהם תעודת גרושין מנשואיהם הקודמים. אי לכך פסל השופט את הנישואים מגוקדת ראות תהליכית, לא פסק עקרונית: אם נישור אינם שנערכו על ידי עורך דין חוקיים או מבטיח דוד גנור, הצעיר מלא המרץ שקנה

מן האלבום שלא הופיע:



רב שילנסקי, אשתו ובנו יוסי בתמונה משפחתית מלבכת



רב שילנסקי בראש מחזקתו במצעד יום הצבא, 1948

הדת היהודית אסור לגופתו של מת לעבור פעמיים באותו רחוב (במקרה זה, רחוב אל"ב). התנגשות שניה אירעה כאשר בקשה אלמנתו של פנקס להשאר לבדה עם הגופה, להתייחד עם בעלה המנוח. מאחר שלפי הדת אסור לגופה להשאר ללא מנין, סרבו הרבנים לצאת מן החדר.

הסבר זה אינו מבאר מדוע לא הועברה גופת הנשיא דרך כל הארץ ומדוע לא ניתנה הזדמנות לאנשי עמל ויצירה לחלוק לו כבוד של אמת. אולם הוא מסביר כיצד הפכו פרקי הנ"ך למבצע צבאי.

משפט

נקודה לטובת הרבנים

השופט המחוזי ד"ר יצחק קיסטר ישב בדיון בשלב השני של הדיוקרב שבין עורך דין דוד גנור והרבנות הראשית, פסק עוקדה לטובת הרבנות, הבהיל במעשהו את אלפי הצעירים העוקבים בהתעניינות אחר המאבק המעניין בין דוד לגלית מגודל הזקן והפאות.

לאחר שהשיג עורך הדין התל-אביבי הצעיר בבית המשפט המחוזי פסק דין הצהרתי ה"מכיר בנישואים שנעשו מחוץ לרבנות הראשית, מאחר שאין החוק דורש כלל שימצא

ויחדל מלעבוד כל כך הרבה. אחר הביקור פסק יוסי החלטתי: המשרד הקודם של אבא היה יפה יותר.

ביום ששי שעבר בא אבא לבקר את יוסי בביתו. כיאה לקצין גבוה, נלווה עליו משמר של לובשי מדים מווינים. יוסי לא ידע שה"מדים לא היו מדי חיילים, אלא מדי סוהרים. כי כתובתו החדשה של אבא, דוב שילנסקי, היתה: בית הסוהר ביפו.

ביקורו של שילנסקי בביתו אופשר במיז'וד על ידי המשטרה, שנתנה את רשותה תחילה לכמה דקות בלבד. אולם שילנסקי סירב לצאת לביקור כה קצר, זכה לכך שה"משטרה הסכימה לבקרו של יעקב תמימה.

אשה ואצ"ל. השבוע עמד דוב שי לנסקי לפני שופטו, מקס קנט, איש אצ"ל לשעבר, ששינה את השקפותיו, פרקליט המ"דינה שימרון, יורשו את חיובו בדיון באשמת נשיאת פצצה במשרד החוץ. (חוששים יידיי שילנסקי: קטיגור שהיה באצ"ל שיתדל להור"כיה נאמנות יתר לממשלה, יתבע עונש חמור...)

לקראת המשפט בקשו חבריו להוציא חו"ברת מייחזת, מוקרשת לתולדות חייו, בעי"רוף תמונות, אך נמנעו מלעשות זאת. החו"ברת היתה מתארת את דמותו של אדם שעבר דרך כמעט קלאסית לאיש מחתרת: מראשו"ני הארגון הצבאי הלאומי בגולה, נאסר בלי"טה על ידי המשטרה הסובייטית בעתן פעולה ציונית, נשלח על ידי הנאצים לדאכאו, נשאר בחיים ("בסעות"). לאחר השיחרור התחתן לא הפסיק את פעילותו הפוליטית. התלונ"נה אשתו: "כירת הדבש הקדיש לאצ"ל יותר זמן מאשר לי!"

"משהו נשבר בקרבי", אמר שילנסקי, כא"שר התותח המפורסם הצית את א/ק אלטלנה, בה הגיע ארצה. בכל זאת התגייס לצבא, השתתף בקרבות. אחת התמונות העיקריות באוסף: מצעד צה-ל. ביום השנה הראשון. באוגוסט 1948, בו השתתף שילנסקי בראש מחלקתו, המורכבת כולה מפיקודיו בגולה, צולי אלטלנה.

עם תום המלחמה החליט שהגיעה השעה להתמסר לאשתו ולבנו הצבר, לפרוש מן החיים הציבוריים. הוא לא עמד בהחלטתו. עם התחלת השיחות בין הממשלה ובין ממ"שלת בון הקים ועד (בלתי מפלגתי) של שרידי הפליטה, נגד המשא ומתן, הועד נכ"של, שילנסקי הצטרף לוועד של תנועת-החירות, נשבע את שבועתו של בגין למנוע בכל מחיר את בצוע הסכם השילומים.

בצוע שבועתו זו הובילה אותו, לסענת המשטרה, אל דוכן הנאשמים בבית המשפט המחוזי, תל-אביב.

חלוקת החלקה

ראש הממשלה יצטרך השבוע להשתחרר מסדרותיו המדיניות, לרדת תל-אביבה להש"חתף במועצת משפחתו שתקבע כיצד עליה לנהוג כדי למנוע הבאת סכסוך ירושה מש"פחתית בפני בית המשפט (ובפני הקהל ה"רחב).

את התיבוע המשפטית הגיש יהודה הר"מלה, ראשון זמרי האופירה בישראל והאישי שהביא לארץ את יהודה גולנקין. אומר הזמר הישיש (69): "הנני רוחש את כל הכבוד וההוקרה לדוד בן-גוריון, אותו אני מכיר כאדם וכקרום משפחה. צר לי מאד שעלי לסבך אותו בסכסוך שאין הוא אשם בו, אך עלי לפתור את הבעיה. מאחר שנוכשל נסיוני להגיע לידי הסכם עם בני משפחתי לשעבר, אשר כמה מהם רואים בעין רעה את חלקי הגדול בירושה, היה עלי לפנות לבית ה"משפט".

הגורם לסכסוך המשפחתי היא חלקת אדמה שהורשה רבקה הר-מלח — אשת הזמר וא"חות ראש המשלה — במותה לפני 8 שנים. חלוקת החלקה הקטנה, ששלושת הבעים מ"מנה שייכים לה-רמלח, ורבע מתחלק בין בני המשפחה המרובים, טרם מצאה את פתרונה. הזמר, שמקורות הכנסתו מצומצמים ביותר, דרש, בליט בריחה, כי בית המשפט יתערב, יפתור בסמכותו את אשר אי אפשר היה לפתור על ידי משא ומתן, יהודי לו מה היתה מידת הכנסתו מההכרת האדמה והמבנה הקטן (שנים וחצי חדרים) הנמצא עליה.

אמר הר-מלח בהתמרמרות: "העונואים התנפלו על המקרה, נפחו אותו, יגרמו על ידי כך להרעת יחסי עם גיסי, אשתו אני מו"קיר". מצטרפים להתמרמרות כל הבן-גוריו"נים, נים, כבן משפחתם הדגול, אין תאבה לעתונות ממלאת את לבם.

דרכי חיים

מה היו המניעים?

שכבת עליו כשחצי גופך ערום, ואז בקש ממך לקחת את אקרוח ולגמור אתו אחת ול' חמיו ו' הטיח עורך דין חוטר'ישי בפני לוי' בה קרייג'ו. העדה השיבה בשלילה, החלה מרגישה עצמה לא בטוב. קו ההגנה של חוטר'ישי, הסניגור, החל להסתמן. בדעתו להוכיח, כפי שמתברר, כי כאשר, באחד מ' ימי דצמבר הקרים בעת שערבה, הרג זלמן מנדלברוט (31), פועל בבית החרושת אתא, את מנהל העבודה שלו, מאיר שיפמן, פצע את לובה ידידתי, את דיר אוטו ויינריב שחש לעזרתו, עשה זאת כתוצאה מהתקפת אמוק. שותים היו הסיבות העיקריות, ניסה להבי' לויס סניגורו של הנאשם בבית-המשפט ה' מחוזי בחיפה, שהביאו למרחץ הדמים בבית החרושת לארמים: אהבתו של הנאשם. ה' נשוי, לפועלת שלא ניסתה להניעו מן החי' זור אחריה, אף עוודה אותה, והיחס העוין אליו מצד חבריו ומנהליו בעבודה. לעומת זאת היו בידי הקטגוריה עובדות שאי אפשר היה להכחישן: מנדלברוט שלף באמצע העבודה אקדח סופי, הריק אותו ב' שיפמן (שני כדורים) ובלובה (ששה כדורים). הוא הספיק ברין הרגה לפציעה לטעון מח' דש את אקדחו, להסתובב בחצר בית החרו' שת, להטיל אימת מחת על שאר הפועלים. אחר מלט, הסתיר את עצמו רק למחרת (למזכיר ועד קרית בנימין).

האשמה חפשה במקום אחר

משטרת ישראל הוהירה את כל בעלי בתי המלון בחיפה והסביבה, חוליות שוטרים וסמ' לים הסתובבו בעיר הנמל, חפשו את חיים צ'רנוגורודסקי. הנסה: האיש הודיע במכתב לאשתו שרוא נוסע לחיפה להתאבד, בקש את סליחתה, נמק את מעשהו בסכסוכים מרים עם שותפו לעבודה. האשה שהכירה את עזבי בעלה המרוטים (תוצאת 6 שנות חיים בגיטאות ומחנות הסגר), ידעה שהוא מסוגל לבצע את מעשהו (אף על פי שעסקיו הלכו למישרים ואף הוטבו בעת האחרונה). מהרה להזעיק את המשטרה. באותו זמן ניגש יהודי בגיל העמידה ל' מלון קדס בתל-אביב, בקש מבעליו, שמעון קורן, חזר ללילה, המלונאי, שלא ראה כל דבר חשוב באיש נמוך הקומה והמלנכולי, נתן לו את החדר מספר 10, רשמו בספר האורחים כחיים צ'רנוגורודסקי מרחוב שלמה המלך 23. כשאחר האורח לקום למחרת ב' בוקר, פרץ המלונאי את דלת החדר, מצא את צ'רנוגורודסקי שוכב ללא רוח חיים. קורן, שמתאבד אסתי כוכב בחר בללונג לבצוע מע' שהו, לפני 14 שנים, לא נבהל ביותר, הזעיק את המשטרה ואת הרופא. בעוד שהאחרון קבע את המות, כתוצאת שתיית כדורי שינה מרובים, סלקה המשטרה את הגויה, הפסיקה את חפושיה בחיפה. צ'רנוגורודסקי הגיע רא' שון במרוצו עם המשטרה.

אסונות

הבור היה לקבר

שרה ישלח (פוסלניץ) בת ה-24 חתנה לבואו של בעלה מעבודתו. הוזג הצעיר, ש' גינא לפני שמונה חודשים, התכונן לערוך אותו יום אחר-הצהרים כמה קניות במרכז המסחרי של ראשון לציון, לקראת כניסתם לשכון הסמוך לעיר. מאחר שבדוש הבעל לבוא החליטה לחפשו במקום עבודתו: אחת ההצרות ברחוב הרב קוק, ראשון לציון, בה עסק ביחד עם שנים מתבריו בחפירת בור שופכים. היא מצאה בחצר קבוצה גדולה של אנשים פועלים מסביב לבור. מנסים להלץ מתוכו עומל שמופלת כסתר, אותם האיש שהיה קבור תחת שמונה מטרים של חול ואדמת חמרה היה הבעל, יעקב. אותו בוקר, בעוד יעקב עובד בתוך הבור ושני חבריו עוזרים לו בפתחו, למעלה, החלו הדפנות להתמוטט. יעקב זעק לעזרה וחבריו אף הצליחו להרימו משהו, אבל חצאי הדרך נפלו עליו גושי אדמה, סתפיהו לתחתית הבור, שם כוסה כליל בטונות של עפר. חבריו המבוהלים של יעקב ניסו להצילו בעצמם, אבדו בכך שתיים מיותרות, שרק בסופן הזעיקו את מהנדס העיר חיים קפ'ר לובסקי. לאחר שהמהנדס לא הצליח לחלץ את הקבור, הובאו למקום שני קבלני חפירה ותיקים: נתן דוברובסקי ודוד פייס. הקבלנים המנוסים, שאבדו את שותפם, אחיו של פייס, במפולת דומה שאירעה לפני שנים, עמלו קשה יומיים תמימים עד שהוציאו לבסוף

מצטער, אולם המזידה היא מוצג משפטי, צריכה להישאר בזהות

כאשר חזר חנוך לבית החרושת, ללא מד' ודה, זכה קודם כל להודעת פיטורין. אחר נתבקש לדאוג להחזרת המזודה. הוא שב למחרת ויום, וביום האחרון, לקצין המש' טרה. אך הלה הוסיף להצטער. המזודה נש' ארה מיצג.



הפעולה להצלת יעקב ישלח בראשון לציון. שני ימים תמימים

אמר תופס הגנבים: מה שהעליב אותי ביותר הוא הגמגומה היתה לגמרי ניטרא לית. היחס אל הגנב היחס אלי היה בדיוק שחה!

פרימוס בראש. שונה היתה הרפתקתם ש' שני צעירים אררים, יוסף אלטרון ומשה שניידר, שטיילו ברגיף הרבנט סמואל בתל אביב, כשארבעה פחים עירוגיים קפצו מי' מכונית. עטו על מיררת תירס מיללת (וחסרת רשיון). ביקייו להירם את מרכולתה. כלו כל העוגרים והשיבים הצטרפו לקהל הצופים. התחילו להתפתחול הקלילה.

מספר אחד מן השנים: תוך כדי מילוי תפקידם של הפתחים, בצורה די ברוטלית, אלו אח' היחידים יחזו במחזה לוקנה: תני להל עם הפרימוס בראש. סקה בעל שפם רסיפי קמץ אל ה' הודיע לו שהוא אוסר אורח, מיין אוחו בכחון למכונית. חברי ניגש אל הפדק שאי אותו א' יש לו סמכות לאסור. כו להוכיח זאת אכר הפקה גב אותו. ניגשת' גם אני, נאסירי גב כן. סרבנו ולעלות על המכונית עד שייצגו למקובי שני שוטרים. ערו ארגו. נכענו כיהנו למשטרת יהודה הלוי. שט החלה הכתה מוסר מסי הקצין התורן. ש'גא כיאי להתגיב בעוינים שאינם נוגעים לך

סיום הפרשה היה בכלל הצפון, שם בילו השניים השנים את הלילה בחברת שני אנשים לקויים בשכלם, כשמשפחותיהם מחפשות אר' תב בקדחתנות בתחנת מנג'דור'ארום ובבתי החולים.

מסקנת השנים: אם תראה איצוק, משהו שאינו נוגע לך במישרין, התעלם ממנו, פן תמצא את עצמך בבית הכלא!

מטומן בחץ: מוס הברזל בו ניסו חבריו להוציא את יעקב מן הבור, גרמו בכך לקבורתו תחת גושי האדמה שנפלו.

הארץ

כל התעמולה של הרפובליקאים היתה מכוונת אל הקולות הבית (ארץ).

מ. פינקלשטיין, תל-אביב וחס גם הפכו אותה על פיה.

ידיעות סלגרפיות אחרונות, כרוניקות מבית-המשפט, רכילות פוליטיות, מה מזמ' זם בדשא? סיפור סנסציוני: אשה מרגל, הומור וסאטירה (מעריב).

אברהם נדיב, ירושלים משהו לכל טעם.

שבילה פעמים אחרות בבית הסוהר). ברינג פנה אל בעל הקזינו באידיש, ודבריו נשמעו כעלבון ללוי, אשר אף 'שמע' שברינג כנהו 'חמור'.

הנעלב מהר אחרי ברינג, שיצא מן המטבח, ניגש לשולחנה, דרש את התנצלותו של ה' אחרון. בעל הקפה הורר הלבוש נפגע על כי מעינים לגשת אליו, לקלקל את בליון כליות אשתו, ענה ללוי בקול שלא נשמע לו. בין שניהם התפתחה קטטה כשכסאות ושולחנות משמשים כלי נשק. מרכזי שולמן, אנס ששוחזר לפני חודש וחצי מבית החולים לחולי רוח בעכו, לא יכול לראות בקטטה ולהתריש. דמו לתרתח בערוקיו, ידו אחזה אינסטינקטיבית בכסא.

לוי, שנבלה מפני שני אויביו החזקים (גופו גדול הממדים של שולמן לבדו יש בו כבר כדל לעורר כבוד), נמלט החוצה. השנים רדפו אחריו, קסטת הידים הפכה לקרב אבי גים, נסתהימה בדקירות סכינים אחרות ששמו קץ לחייו של הצעיר. שני יריביו שנמלטו, לא החזיקו לכת, נאסרו מיד, יצטרכו למצוא הסבר מתקבל על הודעת למותו של לוי.

הווי

יחס נייטראלי לגמרי

כל אדם יסכים שעל האורח למלא את חובתו כלפי המדינה וכלפי הוולת. אך בהח' הישראלי נוכח האווירה הנבוכ לעתים קרובות לדעת שאין הדבר קל כל עיקר. בין אלה היו בשבוע שעבר, שלושה צעירים תמימים.

מזוודת כסף. חנוך קרנטר, סוכן של בית תיושת לכלי כסף, עמד בתור בתחנת האוטובוסים המרכזית בתל אביב, כשגבר בו הרצון לבקר בבית השימוש של המוסד. הוא לקו עמו את מוזותו, שהיתה מלאה דוגמאות של כלי-כסף, הניח אותה לצידו. כשהתפנה לצסקיי, נוכח לדעת שאדם זר מתרחק כשהמזודה היקרה בידו. אולם חנוך, צעיר ישראלי לא נבון, דלג אחר הגנב.

תפס איתו בעזרת סגן משנה בנחיל ואדם שני, בתרועת נצחון הובל האיש, בצרוף המזודה, לתחנת המשטרה באותו בית. היה נדמה שהפרשה נסתיימה. אולם היא רק הת' חילה.

השופט התירני טילפן למשטרת עבאמי לשלוח מכונית בינה את הזמן ברישום דו"ח. קרע ארו ורשם ש' כעבור שתיים הובלה הקבורה כולה, עתה חסרת סבלנות ביותר, לתחנת המשטרה. השיטר התורן רשם דו"ח אחר העביר את הגנב, אדם בשם ארוחין, ואח' הדעים, לקצין התורני. הקצין התורני רשם דו"ח.

הסוכן כבר היה עיף ויגנ כאשר נפרד בצעריים מן הקצין. כשהוא מהרהר מה יספר למעבידו. הוא נטל לידו את המזודה, פנה ללכת. אולם עתה נכונה לו הפתעה בלתי נעימה: הקצין הודיע לו, באדיבות, שהוא



נאשם זלמן מנדלברוט (מפתיר פניו) חצי גוף ערום

את הגופה. ועוד חקירה, אם תתמנה, תקבע מן הסתם שאשמה כאסון (שהוא חזון נפרץ בישראל) שיטת עבודה נפסדת המעמידה בסכנה ומק' פחת שנה שנה. חיי פועלים לא מעטים.

פשעים

הוא קרא לו 'חמור'

מויאל לוי (24) עלה ארצה ממרוקו, הס' פיק להתמלא מרירות במשך 4 שנות שהותו בארץ, היה רגיש ביותר לעניני כבוד עצמי.

ברחוב אלנבי, תל-אביב, מדבר על לכה. אולם כל הפצרותיו היו לשוא.

בשבוע שעבר הוזמן משה למשרד הרבנות למשפט ששם קץ חוקי לנשואים שלא עלו יפה. עתה הוברר לו מעל לכל ספק כי הקרע בינו לבין אשתו לעולם לא יאוחה. בעיניו היה זה אסון שאין לו תקנה.

באחד הבקרים בשבוע שעבר ביקר שוב במשרד אשתו לשעבר, נגש אל החלון שב' קומה הרביעית, קפץ ממנו אל המדרכה לעיני עשרות עוברים ושבים. הוא מת במקום.

פאזים במצרים

חדשים עברו מאז תפס הדין (גנרל) מוחמד נגיב את ה"שלטון במצרים ונרש את המלך פארוק. כותב צבי שש כת"ה המיוחד שני "העולם הזה" שהביע עוד בשעת ההפיכה ספקות חמורים ביחס לכוונותיו הרמוקרטיות של הרויך:

כל הכבד לאח

חסידיו של נגיב בישראל סברו ויהוא דמוקרט. הם טענו: (א) שהוא לוחם בשחיתות, (ב) שהוא לוחם בפרוטקצורניזם, (ג) שהוא סוציאליסטי, (ד) שיגרש את הבריתים ו(ה) שיובקש שלום עם ישראל.

בליל ההפיכה אסר הליווא את אחיו, גם הוא ליחא. הוא עשה זאת מפני שהיה משוכנע שאחיו מעורב בכמה קומי

חלק הארי של סמכויותיו? פאתי ראדור אן, שר המודיעין, ומי הוא פאתי ראדור אן? לשעבר עוזרו העיקרי של אחמד חוסיין, הפיהרר של החולצות הירוקות, התנועה הפאשיסטית שנתמכה במישרין על ידי מוסוליני והיטלר. חוסיין עצמו שוחרר זה עתה על ידי נגיב, לאחר ש"שהה בבית הסוהר 11 חודש. נגיב זקק לכנופיותיו, המוכנות לכל דבר.

בפעם הראשונה פגשתי את פאתי ראדוראן לפני 18 שנה. אז היה עורך-דין ללא לקוחות, גנע ממש ברעבי. הוא פגש באחמד חוסיין, היה ליד ימינו.

כאשר התראיתי שוב עם ראדוראן כעבור שנים, אמר לי, שבאחד הימים יגיע לשלטון, "אפילו בעזרת השטן". הוא עמד בדיבורו, הגיע לשלטון. ומיהו ה"שטן"? הליחא מוחמד נגיב.

איש אחר שנגיב רוחש לו אמונה עיי



מוחמד נגיב ובנו הבכור

מלבד הרפתקן, כותב סיפורים פורנוגרפיים

בינציות הקשורות בקניית נשק ותחמו"ר שת מקולקלים לצבא המצרי, שערוויה בממדים אדירים. הארץ והעולם הריעו לקראת הרודן. לא בכל יום רואים גנרל האוסר גנרל, וגנרל שהוא אחיו לא כל שכן. אולם מחוץ אות הכפים שככו חיש מהר. החשוד שוחרר מבית הסוהר. לא זה בלבד, האח המסכן הועלה לאחת הדרגות הגבוהות ביותר בשורות הדיפלומטי המצרי: שליח מיוחד וציר מוסמך. משרוין בתואר זה נשלח לייצג את ארצו בסוריה, מקום שלא היה בו מימיו.

תולה פועלים

בהגבילו את שטח האחוזות הגדולות השתדל נגיב להוכיח שהוא סוציאליסט. ואכן, יש משום סוציאליזם ברפורמה זו. אולם מה סוגו של סוציאליזם זה? העובדה שהשאיר 200 פדנים קרקע בידי הבאשאים לשעבר, פירושה שתהיה להם הכנסה של לפחות 20,000 לירות מצריות לשנה, בעוד שלפחל, אם יהיה מסוגל לקנות 5 פדנים, תהיה הכנסה של 500 לירות לשנה, משכורה ועומה תמו"ר עמל מפרך של 13 שעות ביום, 360 יום בשנה.

בדרך כלל אין מקובל בעולם התחיל בקריירה סוציאליסטית בתלית פועלים, רק מפני שהשתתפו בשביתה. נגיב הלך בדרך מקורית זו.

אפילו בעזרת השמן

החכם אמר: "אמור לי מי ידידיך, ואומר לך מי אתה." אם חל כלל זה על מוחמד נגיב, קשה יהיה להימנע מהמסי קנה שהוא ריאקציונר ופאשיסט. מיהו האיש אשר נגיב הטיל עליו את

* כאשר בית דין צבאי תלה באלכ" סנדריה פועל שהשתתף בהתנגשות עם המשטרה בעת סכסוך עבודה.

מכר העולם

נשק

כדור אדמדם

לפני שבע שנים וחודשיים התנשאה פטריה עצומה על פני העיר הירושמיה ביפאן. מאות אלפי בני-אדם נעלמו, נשרפו, נמחצו, רוסקו, הפכו בעלי מום. היתה זו המהפכה הגדולה ביותר בתולדות העולם, מאז המציא נזיר גרמני אלמוני בשם ברטולד שווארץ, במק"ר, את אבק-השריפה, כבקשו להמציא זה. לפני ארבעה שבועות, באי זעיר באוקיינוס השקט, הפכה הפצצה האטומית לנשק מיר"ן, כלי-משחק לתינוקות צבאיים המבק"רים שים להשמיד רק כמה רבבות או מאות-אלפי בני-אדם. את קומיה בראש הסולם תפסה פצצה שהיא חזקה פי 1000 מן הצעצוע האטומי: פצצת המימן.

האי נעלם. סיפר עד ראייה, במכתב פר"ט (לידידה), שהפך סנסציה עולמית: "השכם בכוכר עמדו על הסיפון, פנינו אל האיים שלא יכולנו לראותם, מפני שהר"כנו משקפים שחורים לגמרי. הכל היכו במתיחות, כשהרמקול הודיע על הדקות, אחר על השניות: ארבע, שלוש, שניים, אחת. ואז, בעד המשקפים, הופיע כדור שצבעו אדמדם. הכדור גדל והתבהר עד שנדמה היה כאילו לא הרכבנו משקפים כלל. חום אינס פגע בנו כמעט באותו רגע, וכדור האש החל מתרומם ומאבד באיטיות את בהירותו. הסר"ן את המשקפים וראינו אדי מים נוצרים לפתע מסיבב לעמוד...
...סונות אין מספר של מים התרוממו לש"מים..."

הוסיף עד שני: "תוך 15 דקות אחרי ההתפוצצות, החל האי בוער...כעבור שש שעות חדל האי, שתמרים וצצי קוקוס הת"נשאו עליו, מלהיות. אי שרוחבו היה כקר"ל ומטר וחצי, נמחה לחלוטין..."

יותר גדול, יותר טוב. ההחלטה לי ייצר את פצצת המימן עוררה, בשעתו, ויכוח עז בין אנשי המדע והקצינים. הטענה הי עיקרית נגד הפצצה: פצצה, שכוחה פי 1000 מכות הפצצה האטומית, לא תוכל להביא תועלת גדולה פי 1000, כי לא תוכל לפ"צוע בשטח הגדול פי 1000. כיון שממילא קשה כיום למצוא מסרות המצדיקות את השימוש בפצצת-אטום גדולה, סברו השול"לים שבכוזו הוא ליצור את הפצצות הגדולות. אולם מרוץ המשק העולמי עבר מזמן את התחום של נימוקים מסוג זה. הסיסמה היא: ככל שתגדל הפצצה, כך חייטיב לפעול.

יוון

רמי צילצלו המצללים

היו ימים בהם הלך בחרו צעיר, שקיחה לקארירה פוליטית, למכללה, למד משפט או כלכלה לאומית. אם למד משפט, היה מוכשר יותר להתמצא בסבך היחסים הבינ"לאומיים אשר הפוליטיקאי נתקל בהם. אם למד כלכלה, קיבל הכשרה לספל בעסקי ה"משק, שהם היסוד לכל שלטון.

אולם ימים אלה חלפו מכבר. צעיר המ"ש קיף סביבו בשנת 1952 כדי לדעת מה עליו ללמוד על מנת שיכנס לחיים הפוליטיים, יכול לקבוע בלי כל היסוס: המקצוע המתאים הוא הנשק. קורס הקצינים הוא ההכשרה הי מתאימה למדינאי של העולם החדש.

בכל רחבי העולם הגיעו לשלטון אנשים ההולמים יותר את מיגשר המצדעים מאשר אולם הפרלמנט. בשתי מערכות בחירות חשו"רות בדרום אמריקה ניצחו שני גנרלים. במצ"רים הגיע לשלטון גנרל מנוצה, פצוע מר"חמה — הקצין השני שהפך רודן בארץ מר"חבית. בארצות-הברית של אמריקה ניצח גנרל עטור ניצחון את יריבו, עורך-דין בעל כושר אינטלקטואלי עצום.

השבוע נוסף גנרל אחר לרשימה רבת-הכוכבים: המרשל אלכסנדר פאפאגוס, מנצחן של שתי מלחמות, מייסד ומנהיג מפלגת ה"אחדות, שנבחר לראש ממשלת יוון. **ללא נשיקות.** המלך קרא למרשל באי רצון רב. לא היו כל תמונות של נפילת איש לזרועות רעהו, של נשיקות-ליחי או התחב"קיות. להיפך, הפגישה בין המלך ובין מצ"ביאו היתה יכולה להתקיים על גבי קרחון. המלך אינו אוהב את המרשל.

"אי-אהבה זו אינה אישית בלבד, פרין העי"רות מסוימות שהמרשל, מנצה האיטלקים ו"הקומוניסטים, השמיע בשעתו על רמתו המו"סרית והשכלית של מלכו. יש לה סיבה שניה, חמורה יותר: המלך פול זוכר היטב מה קרה כאשר הגיע בפעם האחרונה גנרל לשלטון ביחון.

הגנרל הקודם היה מודרו ורבו של פא"גאוס — יו"ן מאטאקאס, שחזר לשלטון

עם החזרת המלוכה (ב'1936). הוא נבחר כראש ממשלה בהתלהבות גדולה. בעצם, היתה ההתלהבות כה גדולה עד כי נבחר מיד לתפקיד זה, לכל ימי חייו. קיומו של הוד מלכותו, הולך נשכח כליל.

הגנרל סיים את הקארירה שלו (ואת חייו) ב'1941, בשעת המלחמה בגרמנים. בשעתו נפוצה השמועה כי יד זרה, אנגלו-סאכסית, עזרה לסיומה, בפחדה מפני אהדתו הידועה לגרמנים (בגללה גורש מיוון, כאשר הצטרפה למחנה האנגלו-סאכסי במלחמת העולם הרא"שונה). הסיבה הרשמית היתה שבין-לב.

משהו הדומה לחי"ך. אם עזרתה של הדי האנגלו-סאכסית בסיום הדרך הפוליטית (והאנושית) של יו"ן מאטאקאס לוטה, אין שהוא, בערפל, הרי אין כל צרפל ביחס לע"רת אותה הדי באחלת הדרך הפוליטית של תלמידו אלכסנדר פאפאגוס.

האמריקאים, שהשפעתם כיוון גלויה יותר מאשר בכל מדינה אחרת בעולם, הביעו בגלוי לב את דעתם שיש מקום לשינוי פני הדברים במדינה ולסילוק הקואליציה המתונה ששלטה עד כה בעזרת המלך. מאחר שבשעת גילוי דעתם זו צלצלו המצללים, בהם תלוי גורל יוון, הבינו העם בפיקחות רבה מאד את הרמו. המרשל, שפרש מן הצבא כדי להתמסר ל"פוליטיקה והלך בדרך הדיגול הצרפתי, נבחר על ידי ההמונים ברוב ניכר. העפע גם הופיע על שפתיו של המלך פול משהו שאפשר היה לקרוא לו, בעתונים, בשם חי"ך.

ארצות הברית

העין השניה של הנשר

לנשר האמריקאי שתי עיניים: אחת נבסת למזרח, השניה מבטיה מערבה. אולם מאחר שקשה לעשות זאת מבלי לפזול, דבר שאינו נאה לנשר המכבד את עצמו, נאלצים מנהיגי המדינה להחליט מדי פעם למי ל"הקדיש את עיקר תשומת לבם: למערב או למזרח.

כשירדו הפצצות היפאניות על נמל הפני"נים, והיטלרו הכריזו מלחמה על אמריקה, התעורר הרויכו בכל וצמחתי. מצד אחד עמד הגנרל דגלאס מאק-ארטור, עטור חילת גי"בורים, אדם שגדל באיי הפיליפינים ואשר דעתו היתה נחושה: הגורל ייחרץ באסיה. המלחמה באירופה היא עסקם הפרטי של האירופאים בלבד.

מול הגנרל המבריק התיצב גנרל מבריק פחות, אך משפיע יותר: ג'ורג' מרשל, ששיכנע את הנשיא רוזבלט שאירופה קודמת, כי באירופה מרוכז הכוח העיקרי של בנות הברית. המלחמה באסיה הורדה לכבוד שני. **הגנרל השני.** כאשר החליטה אמריקה כי טוב היא נמצאת למעשה במצב של מל"חמה, היה עליה לבדוק מחדש את מדיניותה. הארי טרומן, קצין תותחנים שלחם בצרפת במלחמה הראשונה, הכריע שוב לטוב איר"ן פה. עליה שפך את מיטב הענקות וההלוואות. אלה שלח את מצביאו המוכשר ביותר, תל"מידו של מרשל — הגנרל דייט"ד. איינז"הואר.

הגנרל האסיאתי, מאק-ארטור. לא שתק. הוא נאם נאומים חריפים, הכריח את הנשיא להחזירו הביתה. שיבת הגבור עוררה רעש גדול, אך טרומן ניצח. הוא היה בטוח כי גם הנשיא הבא — בין אם יהיה זה סטיבנסון או אייזנהואר — ימשיך ללכת בתלם האירופי. **אסיאתי-שיכב"ר.** אחוז מאלה שאירופאים היו צריכים כלל להחליט לאן פונה חוסמם.

היה ג'ון פוסטר דאלס, עורך-דין עשיר מחיל סטריט שהתמסר למדיניות-חוץ. הקו האסיאתי עבר לג'ון פוסטר ממש בירושה: סבו היה שגריר ארצות הברית במזרח הרחוק, מתוך עיקרי ביישוב המלחמה הסינית-יפא"נית לפני 60 שנה. ג'ון פוסטר הצעיר לווה את סבו כאשר הלה ניהל משלחת סינית ב"ועידה בינלאומית. כיהן כמוכרז הקבוצה הסי"נית, הפך זמנית לראש-שלטון-תפקידו העיקרי בשלום עד כא הנה: התחית חוזה השלום עם יפאן המנוצחת, לפני שנה ורבע, חוזה שהתכחן להפוך את האויבת-לשעבר לבת-ברית נגד סין הקומוניסטית.

השבוע עלה ג'ון פוסטר דאלס לשלב ה"עליון של הסולם הדיפלומטי. הנשיא-הנבחר הודיע כי מינה אותו לשר-החוץ החדש. הש"אלה: האם קיווה אייק ליצור שיתוף-משקל בין עצמו, איש-אירופה, ובין השר, שהוא איש-אסיה, או שלוללה בדבר החלטה ברורה להעדיף מעתה את החזית האסיאתית על ה"אירופית?

לגבי ישראל, הצמאה להענקות, קיימת שא"לה שניה, גיאוגרפית: האם שייכת המדינה לאירופה או לאסיה?

ישראל

הקפה ואוצר המדינה

במדינת ישראל, כמו במרבית המדינות ב... עולם, מוטל מס על הכרטיסים הקולנועיים. אלא שבמדינת ישראל, שלא כבמדינות אחרות, מגיע המס הזה ל-100% ממחיר הכרטיס. חלק הארי מזה הולך לקופת ההוצאה, חלק העכבר - לעיריות, למעצות המקומיות. כל עוד היו בתי הקולנוע תמיד מלאים עד אפס מקום, שלמו המציינים את המס, הספקני ברטינות. עתה, כאשר מספר בתי הקולנוע

20 לשון-

סיפר שלמה מוריאה מנהל מחלקת ה... עבודה של התאחדות בעלי התעשייה על מקר... רה שאירע בכינוס ארגון העבודה הבינלאומי... בניניה, בו יצג את ישראל. יציג הלבנון... בכינוס, מוחמד סואד, הפיץ חוברת ש... הוצאה לאור על ידי משרד העבודה הלבנוני... העמוד הראשון בחוברת היה תלוש ממנה... הסיכה: היא הודפסה לפני המהפכה בלבנון... על עמודה הראשון התנוססה תמונת הנשיא... לשעבר, בישראל אלה-הורי.

באותו כינוס פגש מוריאה ביושג ראש... הועדה המחוקקת של ארגון העבודה הבינ... לאומי, הצרפתי רנה דריפונט (60) השו... לט 20 לשון. בעת האחרונה למד דריפונט... עברית, קורא בה ללא עזרת ניקוד, מדבר... אותה בשטף.

כאשר הביעו עתונאי הכנסת את התפל... תם על מבצעו של ד"ר יוחנן באר, איש... איש חרות שעו לפני שנים אחדות לא ידע... מיה עברית, נוקק לעזרת אשתו, בוגרת... גימנסיה עברית בפולין, כדי לקרוא את ה... שלטים ברחוב: כתיבת מאמר גדול מדי יום... ביומו בעתון מפלגתו, גילה באור כי הוא... מוכן ומוזמן לתחר עם העתונאים בענף גר... סף: צילום. טוען באר: יש אנשים הרר... אים תצלומים מעשה ידיו, מחשיבים אותם... לטובים ביותר שראו בימי חייהם.

סופר שהוא גם קצין משטרה ואשר בלט... השבוע היה יגאל מוסיונון, שישב על... כסא הנאשמים במשפט שנערך על ידי תל... מידי הכיתות החמישית והששית של גימנס... יה הרצליה. הוא הואשם כמחבר ספרי חטמ... בה, שלימד עליהם קטגוריה בהצחקה רבה... עידו בן-גוריון. בנם ה-15 של הרקל... דנית דבורה ברטונוב והמבקר הספרותי... עמנואל בן-גוריון. בית המשפט מצא... את מוסיונון אשם בדיון, הרשה לו לשוב... הבייתה לאחר שהבטיח: יתקן את הקר הנ... הוג בחסמבה החל מן הספר השיעי של... הסדרה. על הספר השמיני, שכבר נמצא ב... דפוס, לא החול הבטחה זו.

כאשר חגג עמוס בן-גוריון את יום ה'... שנה הראשון להולדת בנו בני גיי. ה-3... (העולם הזה 637) העלה זכרונות על יידי... נעוריו. ביניהם: האלוף יגאל אלון, תר... לכתתו בבית הספר החקלאי כוודי בכפר... תבור. סיפר עמוס: בבית הספר התבטט... יגאל בעיקר בגלל העובדה שגר לבדו גחור... הפינג'פונג הקטן בעוד שאר החברים הצ... טופפו בחדרו המגורים הגדולים. מי שעתיד... היה להיות המפורסם בין אלופי צ. ה. ל... החל לעשות לעצמו שם של ממש רק לאחר... שחזר מקורס המס-כפים הראשון של ההגנה... חברת משפחתו של איש הגנה ותיק אחר... תמר, בתו הבלונדית והחיננית של מנהיג... מפיים משה פנה, התכוננה לגיוסה לצ... ה. ל, החליטה שהשרות הרפואי מתאים ב... יותר לצעירה שאביה הוא רופא עצבים ואמה... רופאה פנימית.

ספרים

כאשר צצה ההצעה למנות את אלברט... איינשטיין ליורשו של חיים וייצמן



ייגאל מוסיונון, עמוס בן-גוריון

בנשיאות (ראה במדינה) נזכר אחד העסקנים... במקרה שאירע לו בקונגרס הציוני לפני 20... שנה. העסקן מצא במוזרותו של וייצמן רומן... בלשי בגרמנית. כאשר השתומם על מציאת... ספרות כה קלוקלת בין חפציו של אישיות

השכר המוצע בארצות אחרות. אם חייב מי... שהו להתחשב במצב, הרי משהו זה היא... משרד האוצר הישראלי. דרך אגב, עקב מצ... בן הקשה של חברות ההסרטה ההוליוודיות, אנו... גאלצים להעלות את שכר הסרטים...



וירגינייה גיבסון, וירגינייה מאיו, לופי נורמן ב"ענני הזהר"

סרטים

ענני הזהר

שתי אחיות דילון (וירגינייה מאיו, ויר... גינייה גיבסון ולוסיל נורמן) זמרות-רקדני... יות במועדוני לילה מבקשות לעצמן חתנים... עשירים בעיר השעשועים לאסיזגאס. כיון... שהתפוש נערך בסרט מוסיקלי, ברור בהח... לט שהן מוצאות אותם לבסוף, אולם רק... לאחר שניתנה לצופה מנה גדושה של פולחן... ממון, והתפוכות עלילה בהן נשברים לבבות... הרבה. אולם, אם ספור המעשה הוא חסר... כל נימה אנושית, הסרט בכללו איננו כלל... משעמם, כיון שהריקודים והשירים מבוזעים... כהלכה, בעיקר על ידי הרקדן ג'ין גלסון... התפאורה מפורת, התלוושות נאות, וכן גם... העצרות, אם משהו מעניין יופי סינטי.

אדמה אדמת

סאם קרוקט (ויל רוברטסון) חוזר, לאחר... מות אשתו הצעירה, עם שני בניו הקטנים... וסבו הוקן אל חוות המשפחה בטקסס. שם... הוא מתאהב באן (ג'ין דרו) בתו של אויבו... הותיק רוד מארי, אולם אן מרגישה כי לא... תוכל לתפוש את מקומה של האשה המתה... מחליטה להנשא לרופא עשיר. רק ביום הח... תונה, וקצת לפני סוף הסרט, היא משנה את... דעתה.

נגני ילדנות

סרטים אודות נשים מבוגרות, אך קטנות... קומה ושטוחות חזה, המצליחות, בעזרת בג'... דים קצרים, להעמיד פנים של ילדות ארוכות... קומה מלאות-חזה, אינם דבר חדש על הבד... אכן, נגני ילדנות, אינו נראה כלל חדש, אף על פי שיצא מאלפני מטרו בקאלבר... סיטי, קליפורניה, רק בשנה שעברה, ליותר... מצופה אחר יהיה הרושם שכבר ראה את... הסרט, בלבוש פרנציסקה גאלי, לפני שנים... רבות, וכיון שראה אותו לפני שנים רבות, יראה לו הסרט הישן עדיף על החדש.

זהו מעשה בסינטיה פורטר (ג'ין אליסון) פסנתרנית ילדה, המתחפשת לילדה, מצליחה על ידי כך לקבל הזמנה לקונצרט אצל אימפרסריו מפורסם (ואן ג'ונסון). האימפ... רטריו מתאהב בסינטיה, אבל אינו רואה כל דרך לקשור אותה אליו מלבד על ידי אימוץ. כאשר גודע דבר ההתחפשות, משתנים פני הדברים, כפי שאפשר היה לצפות מראש.

כה נכבדה, הסב וייצמן את תשומת לבו... להקדשה בספר. היא היתה חתומה: "אלי... ברט איינשטיין". הציע וייצמן לעסקן לקרוא גם הוא את הספר, להנות ממנו.

ספר אחר שהיה השבוע בחזשות, הוא... ספר הבקורים העבה המונח על הדוכן בכני... סה לבית ראש הממשלה בירושלים. מבקרים... שבאו לאותו מקום מצאו בו את החתימה: "סטואל. לונדון, לפנים ירושלים", שיערו שזו חתימתו של הרוזן הרברט סמואל, הנציב הראשון ליהודה, שעזר לחיים וייצמן להשיג את הצהרת בלפור, נתמנה לנציב ה... עליון, עזר לעלייתו של האג' אמין אל... חוסייני, המופתי הגדול של ירושלים, חנן את זאב ז'בוטינסקי שנידון ל-15 שנות מאסר על השתתפותו בהגנת ירושלים ב-1920 מאורעות 1920.

לפני שמו של סמואל הופיעו בספר חתי... מות: "קירק דאנגאס, בברלי היל, קליפורניה", ומאונטבאטן מבורמה, אדמירל, מסקד הצי של הוד מלכותה, הים התיכון".

קצין שני נמרוד אשה, אילל הימאים (והנערות) ירד מאניתו א/ק ריכרד בורכרד, לעסוק בעניני אביו בגנעתיים. הסיבה: האב איש מפא"י ותיק, נקע את רגזו. נמרוד יצא את שהותו על הבישה, יוציא חוברת לזכר שכיבת הימאים המפורסמת אשר זה עתה מלאה שנה לקימה.

חופים

אותה שעה שהה בארץ גבור אחר של... שכיבת הימאים, רב החובל יצחק (אייק) אהריןוביק, מפקד א/ק צפוני, המטיעה מקונו הבלנית עץ לבית החרושת לדיקטים של משק אפיקים, איק הביא אתו הביתה אוסף גדול של חופים אפריקאים.

ומלים לא זהיר

שחקנית הקולנוע המצרית-יהודיה לילה מוראד ילידת צפת, שסרטיה נאסרו לא



לילה מוראד

מכבר במצרים, לאחר שנפוצו שמועות כי... תרמה כסף לקרנות ציוניות, ואשר זוכתה בכבוד שנערך על ידי קצינים מצרים ביוזמת מוחמד נגיב, הוכיחה שהיא יודעת להע... ריך את מוקיריה: היא הודיעה שהמלך... לשעבר פארוק, אתו קיימה, לפי הסברה, יחסי ידידות קרובים, אינו מגיע אף לקר... סוליו של יורשו איש הצבא.

בואנו לעתידה של עיר העתיק לא שכח... אבא (אבא של חיפה) חושי את דור הע... תיד. לאחר שאירגן חוגים חברתיים לצעירים, כמו חוג לבלאות ולארכיאולוגיה, ניגש ל... פתרון בעיה בוערת יותר: מתן אפשרות... נישואין לצעירים חסרי שכון, הפתרון: הק... מת מעברת נשואין בה יגורו הזוגות מיד לאחר הנשואים.

ד"ר שמעון יוניצמן, אחד ממנהיגי... תנועת החרות הלוחמת בשילומים מגרמניה, גילה שידוע לו על גרמניה טובה אחת: בת אחותו של הברון קונסטנטיין פון גרי... ראט, שר החוץ הנאצי הראשון, שנידון כפושע מלחמה על מעשים שביצע בשעת כהונתו כמושל בוהמיה. האצילה הגרמנית ביקשה לכפר על פשעי בני עמה, הפצירה ביוניצמן שיעזור לה להתקבל לצ. ה. ל. בעת מלחמת השחרור.

ד"ר נחום גורדמן, המנהיג הציוני ש... יצא השבוע סופית ממרוץ הנשיאות, נימק מדוע אינו מוכן לקבל על עצמו את התפ... קיד: הוא אוהב לשוחח חופשית עם בני אדם ועם עתונאים, ואם יבחר לנשיא יצטרך לפני כל שיחה לקבל את אישור שר החוץ, משה שרת, המוקדק החובב, לא רק לכל מלה שיאמר אלא גם לניקודה של המלה.

עלה בעוד שמספר המבקרים ירד, החלו בעלי... בתי הקולנוע חשים בכל כובדו של מס ה... שעשועים.

הם פנו למשרד האוצר, בקשו לשוחח על... הנושא עם השר עצמו, אולם לוי אשכול סירב לדבר אתם, הפנה אותם אל אחד משלישיו. העניין נמצא "בטיפולי".

איש האוצר הספיק בינתיים לנוסע לחוץ... לארץ, לחזור לישראל, אולם בעית המסים טרם נפתרה. סבלנותם הארוכה של בעלי בתי הקולנוע, כמו סבלנות בעלי הבתים (ראה במדינה) החלה פוקעת. באחת הישיבות עם בא כח האוצר הודיעו לו כי באם לא יקטינו את המס ב-20%, יאלצו לסגור את בתי הקולנוע. איש האוצר, ד"ר ברמן, הממונה על הכנס המדינית, נעלב, הכריז כי הוא מפסיק את המשא ומתן בגלל האיומים למעשה אל-מות כה מכוער כסגירת בתי הקולנוע.

כפליים מאשר בספר. לאחר שנס... גרה בפני התאחדות בעלי בתי הקולנוע הישראלי דלת משרד האוצר, לא ראה ועד ההתאחדות מוצא אחר מאשר התפטרות. כי אסיפה כללית יוצאת מהכלל נבחר ועד חרום מיוחד אשר החליט להלחם "עד הסוף". מבין קרוב ל-100 הנכוחים באסיפה הצביע רק אחד כנגדו הפעולה התוקפנית. אף כי איש לא התייחס במלוא הרצינות לאיום סגירת בתי הקולנוע בעיצומה של היעונה הבעורת, נחרד במידת-מה ראש עירית תל-אביב, שקופתו מתעשרת מדי חודש ב-180 אלף ל"י ממס השעשועים, החל מתווך בין האוצר לבעלי בתי הקולנוע. בינתיים שיגרה ההתאחדות מלחמת בת שני אשם * לפריז, מרכז ההפצה האירופי של חברות הסרטים הגדולות, בקשה מהן לתר... חשב במצב, להוריד את-התשלומים עבור ה-סרטים. באי-כח המפיקים בדקו את המספרים, קבעו שמש השעשועים בישראל כפול מן המס הגבוה ביותר בכל מדינה אחרת בעולם ** שכר העובדים גם הוא גבוה פי ארבעה מן

* משה שפירא, בעל קולנוע עדין, ירושלים ואיתן בלקינד, בעל בתי קולנוע נעמן וראשון בראשון לציון. ** ספרד גובים מס בשיעור 55% ממחיר הכרטיס. באנגליה וצרפת כ-30%, בארצות הברית 20%.

העולם הזה מס' 787 מקום תחת השמש (העולם הזה 786)

כריכות - «העולם הזה»

לשרות הקוראים המעוניינים בשמירת גיונות «העולם הזה» העמדנו כריכות שנתיות מיוחדות המכילות עד 52 גזיון, לפי בחירתו של המזמין. אפשרית גם כריכה הצי שנתית (26 גזיון).

קורא המעוניין בכריכה מתבקש:

- לשלוח או להביא את החוברות למערכת «העולם הזה», מדור הכריכות.
- לצרף פתק ועליו, נכתב ברור, שמו המלא, כתובתו.
- פתק שני ועליו רשימת הגליונות החסרים לקומפלט, אם ברצוני לרכשם (ראה להלן).
- המחאת דואר על סך 3 ל"י לכרך, בתוספת ערך הגליונות החסרים (ראה להלן).
- לקשור בנפרד את הגליונות של כל כרך.
- לכל חבילת גליונות יש לצרף את הפתקים המפורטים בסעיפים ב' ו ג'.

הנהלת «העולם הזה» מעמידה לרשות קוראיה, המעוניינים להשיג את אוספיהם, את הארכיון שלה במדה שהגליונות לא אזנו.

מחירי הגליונות הישנים הם:

מחיר הגליון	עד גליון מספר	מגליון מספר
75 פרוטה	676 (12.10.50)	651 (1.4.50)
" 100	715 (12.7.51)	677 (19.10.50)
" 120	725 (20.9.51)	716 (19.7.51)
" 130	739 (27.12.51)	726 (27.10.51)
" 150	715 (7.2.52)	740 (3.1.52)
" 200	עד היום	746 (14.2.52)

טוען בובי, כתגובה לבקורת על מעוט תמונות ספורטאי ישראל: «אלופים כהאמ ריקני הריטון דילרד, הברזילאי פירה זה סילבה היו גבונים למען תצלומי לעמוד, אם אדרוש מהם, על ראשם. לעומתם נתגלו ספורטאינו כמשתפי הפעולה הגרועים ביותר».

כדורגל

הספורט איננו ספורט

בלשונות אחדות יש למלה ספורט משמעות אחרת מלבד «משחק». המשמעות: «הגינות». בעברית ישראלית, אם עלולה להיות למלה משמעות אחרת כלשהי, הרי זו: שחיתות. יתכן שמאו ימי היוונים הקדמונים, כאשר משחקי הספורט שלהם טימלו, בעיני היהודים השמרנים יותר, את כל תועבות הערלים, אין סיכויים לספורט טהור בארץ ישראל. כך על כל פנים, אפשר לסבור לאור תוצאות המשחקים האחרונים בליגה הראשונה.

מה שאירע בשבת שעברה היה פשוט מאד ומכוער מאד: כדי למנוע את ירידת אות משתי קבוצות מכביות חלשות לליגה השנייה, הניחו להן שתי קבוצות מכביות חזקות לנצחן. באותה שבת, אחת השחורות בתולדות הספורט הישראלי, תוכנן, בי צורה דומה, הפסד (2:0) של קבוצת הפועל חיפה. התופש את המקום החמישי בליגה אצל הפועל ראשון לציון, התופש את המקום שלפני האחרון.

אמר עתונאי: «איננו מתחבט בכביה מה לכתוב על משחקים אלה; איננו יודע רק לאיזה מדור להכניס את הכתבה. דבר אחד ברור: מקומה איננו יכול להיות במדור הספורט».

תיאטרון

הגבירות לא התפשטו

לפי הפתגם האסקימוסי עתיק היומין, אין מקום לראש כאשר נאלצים לשאת אשה מכור. ערת המסכה איננה אשמה בכך, ומלבד זאת יתכן שהיא פקחית. ואם נתברר שהיא איננה סובלת מעודף של שכל, גם זה לא אסון — יתכן שהאשה מצטיינת בצדק וביושר. אך, כשהגבירה לא רק מכוערת, אלא גם טפשה וגם נוהגת לסור מן הדרך הישרה, אז מוטב שבעלה האומלל יתלה חתיכת קרח בצוארו, יקפוז לים מן הקרחון הקרוב ביותר.

לאסקימוס הנבון שהמציא את הפתגם לא נודמו, יש לעקר, לראות את המחזה החדש במטאטא — אך לו היה עושה זאת, היה מגיע לידי הכרה שחוכמתו צודקת גם במה שנוגע ליצירות תיאטרוניות.

יש לשער ששבת בטבריה שואפת להיות קומדיה קלילה ללא התימרויות ספרותיות. העובדה הואת כשל עצמה איננה מהחה עד יין אסון. בסופו של דבר, הקהל הישראלי רשאי לזכות בקרקס זול בשעת עליית מחירי הלחם. יתכן גם שישנם אורחים המתעניינים במעשיהם של אנשים שבידם אמצעים מס' פיקים כדי לבלות נופש נאה ליד הכנרת היפה. ינקיליבי הקצב, הסוחר בכשר של סוס שחור; שילוני הנהג; מר כרמלי, איש חשוב במל חיפה; שתי גבירות אלמוניות קש ושאר האורחים בפנסיון כולם משמשים דמויות נוחות ליצירת יצור תיאטרוני רוגני הנקרא «קומדיה של חדר המיטות». אמני הגיאור הזה, המתואים הצרפתיים, יודעים איך לדגדג את חוש ההומור ויצר המין של הקהל על ידי מצבים מסוקפקים. כגון: הופעתו הבלתי צפויה של בעל בתור אשתו, בו הוצפנו ארבעה גברים זרים. חלק אורגני וחשוב של מחזות מסוג זה: התפשטות של שחקניות יפות, לפחות פעמיים בכל מערכה.

אך י. ברייוסף איננו צרפתי, הגבי זלצמן ואורית אינו מתפשטות, הבדיחות גורמות לחיוך מריר במקום צחוק והמחזה הנואל והטפל ביותר של השנים האחרונות מתלבט על במת המטאטא בקצב של מנגינות חסידיות ויש לי נכרת. אם התיאטרון הסטירי בישראל רוצה להיות נאמן לשמו, עליו להשתמש במטאטא בהקדם ובמרץ רב.

* מכבי ת"א — מכבי נתניה 0:3; מכבי חיפה — מכבי רחובות 1:6.

** שבת בטבריה, קומדיה בשלוש מערכות מאת י. ברייוסף, מבוימת בידי י. אוקסנברג. הצגת: גינה ברגר.

כדורסל

הנקמה בנערים

«האם כבר הכינותם את השעורים למחר?» קרא אחד ממאות חובבי הכדורסל לעבר קבוצת צת הפועל תל-אביב שהופיעה למשחק גומי לין רב המתח מול החמישיה האולימפית של מכבי תל-אביב. אכן, נראו לובשי הגופיות האדומות כילדים ממש, ובכל זאת הפתיעו לפני כמה שבועות בנצחם את «הענקים הישראליים», הופיעו הפעם ברעד קל לעומת ה'החלטה הנחושה של המכבים להוכיח כי ה'עבר מת, הנקמה תהיה הלילה».

שלח זכריה («טאטום») עופרי את כדוריו הראשונים אל סל היריב, היה ברור כי הקהל הרב שעמד ללא סדר על קו המגרש ממש, לא יתאכזב. המשחק הסכני של התקפת ה'מכבים, זהירותם, בהגנה, איחוי הצגה נהדרת של משחק הסלים, שימשו הוכחה גורספת כי לולא זלזול ביריב אפשר לנצח ירייחר בנקל. שאגותיו של אברהם שניאור, כדוריסלן מ'1 של ישראל וחמבי, לא מצעו ממנו לקלוע לבדו 17 נקודות, להגיש בתבונה וללא מעצור כדורים נוחים לחבריו. אך ככל שהתקרב מועד סיום המשחק, החלו המכבים, שיתרוגם היה גדול, להציג משחק להטוטי, חסר תכלית, ספגו בשל כך מזה גרושה של נקודות מיריביהם, שניצחו את החורים. אם דבר זה לא שינה מאומה לגבי נצחונה, נוכח זה קבוצת מכבי לדעת כי שכרו של הזלזול תמיד בהפסדו.

שחקני הפועל, שאיש מהם לא חש מימיו את מגע סכין הגילוח, זכו למרות הכל לא הרת הקהל המגנן כולו. הם נלחמו כיאות, וכשלא היו מסוגלים לעבור את הגנת ה'מכבי הכבדה, סיגלו לעצמם את הקליעה מ'חוק, הלהיבו ללא גבול בדיוק הקליעות. כשנשמעה שריקת הסיום מהרו שחקני הפועל על לכסית, הבטיחו למאמנם לא להכיעס את אבא ואמא, לחזור מוקדם לבתיהם.

אולימפיידה

תמונות מהלסינקי

זמן קצר לפני פרוץ מלחמת העולם השנייה תמהו תלמידי גמנסיה הרצליה בתל-אביב לראות בחור נמוך קומה, שתקן וחייכני, מודגב אחר אחיו אריה אטרמן, מורה ההת'עמלות. אליהו, בעל גוף מוצק, נטש את נב'חרת מכבי גרמניה שבאה למכביה השנייה, לא חזר לארצו של היטלר, כיכר את החיים בארץ שסבלה אותה תקופה מחוסר עבודה שמועי. בלית ברירה וללא ידיעת השפה העברית, אחז במעדר, עזר לתלמידים לעבד את הגינות הועירות בחצר הגמנסיה.

התעסקותו בכדורגל ואתלטיקה קלה עזרו לו לא במעט בדרוכו בצבא הבריטי, אליו הת'גייס בשנות המלחמה, הוכיח, הודות לתנאי אימון מצויינים, את יכלתו בענף המסלול. כאשר פשט את מדי התאקי נוכח כי מס'פיקים גופיה ומכנסי ספורט- כדי לזכות בא'ליפות ישראל בריצות קצרות, נחשב זמן רב בין טובי הריצים בארץ. אך הגיל (32) נתן את אותותיו ברגליו, אלץ אותו לסיים את פ'רת הריצות בשנת 1947 עת נמנה, בפעם האחרונה, על נבחרת ישראל בתאונה. אלא שלועלי הריצה צירף הפעם מצלמה חדישה, הנציח את הטיוול מלא החיות, את מבצעי הספורט באיטוד העתיק. כשגורש למכור את תמונותיו, נוכח כי העסק אינו רע כלל, הח'ליט להפוך לצלם ספורט מקצועי.

«בובי», כינויו החביב, היה לחלק בלתי נפרד מהספורט הישראלי. רבים תמהו לע'תים אם הצלם שאינו מחסיר שום מאורע, מחוסן בפני מחלות. אלפי חובבי כדורגל מוכנים כרעעים מסויימים לקרעו לגורים בשעה שהוא «מגדנדי» לשתי הקבוצות לה'צלם טוב ושוב, סולחים לו למחרת עם פ'רת סום התמונות בעתונות.

אליהו רכש נסיון רב בשנים האחרונות, ליווה אף כמה נבחרות ישראליות לאירופה, ביקר באולימפיית עולם, וזה לבסוף לרגע הנכסף: הזמנתו ביחו עם חמשה צלמים נוספים: למשחקי ה'לסינקי, לשמש נציגי הצלום היחידים בעולם.

תערוכתו במלון פלגה בתל-אביב מרתקת לשעה ארוכה כל חובב ספורט, המשקיף על תמונות הענק בעלות הכותרות המוצל'חות, מעביר לנגד עיניו את מהלך המפגן הספורטיבי החשוב ביותר. בין התמונות בע'לות הענין: דמעות הגיל של ג'וסי ברטל הלוכסמבורגי המנצח בריצת 1500 מטרים, צלומם המשותף של קלעי ישראל ומצרים, הופעתם של מגרדי השחקים האמריקנים ב'כדורסל».

* שני ברייטס, אמריקני, גרמני, צרפתי.

אנגלית וצרפתית

בבית הספר לשפות «קרימחה», רח' בן יהודה 74, תל-אביב. ביום ב' (1 לדצמבר) נפתחים קורסים חדשים כולדלן:

אנגלית

- למתחילים: 10-11 בבוקר, 5-6, 8-9 בערב;
- (2) למתקדמים ולמשחלמים 9-10 בבוקר ובכל שעות הערב;
- (3) לתלמידי בתי-סע עממים ותיכונים מ'3-4, 4-5 אחה"צ.

צרפתית

- למתחילים: מ'7-8 בערב; למתקדמים: מ'5-6 בערב.
- סרטים והרשמה: משעה 9-12 בצהריים, 3-9 בערב (פרט ליום שני).

כל אשה יכולה להאמין לי

כי טקסטיל ש מ פ ו מכבס ומיפה צמר, משי וכל האריגים העדינים בזהירות רבה. המפיצים היחידים: חברת נורית בע"מ.



למועד לרקודו

אצל **הנס גוט**

ת"א, רח' בן-יהודה 62

פסנתרים

קניה — מכירה — תקונים

כ ו ז י ב

וכטרמן את ספיר

תל-אביב, רח' רש"י 9



ציניקוגרפיה

רינדרזונסקי

רוב הקישון 6, תל-אביב



גלופות קו גלופות רשת

הונגריה

פרעה הוא יהודי

כאשר נהל משה בן עמרם משא ומתן עם פרעה כדי לשחרר את עמו, היתה עמדתו חזקה ומבוססת. לרשותו עמדו אמצעי לחץ משכנעים, תמיכת חלונות גבוהים ביותר. עמדתם של היהודים יוצאי הונגריה המבקשים אותו הוכר משליט הונגריה מתיאס ראקושי הידני היא בהרבה יותר חלשה מן עמדתו של משה.

הצבא הסובייטי ששיחרר את הונגריה מיד הנאצים, מצא במדינה כ-150 אלף יהודים חיים, שרידי חצי המיליון שהיו בה לפני המלחמה. בשנים 47-1945, בתקופת הדמר קרטיה הבורגנית, דעלחו 40 אלף מהם לע"ז וב הונגריה, אך לאחר שהמפלגה הקומוניסטית עלתה לשלטון נסגרו שערי היציאה, אורחי ישראל ממוצא הונגרי דאגו לא במעט לגורל אחיהם שכרובם השתייכו למע"ז. מד הבינוני הקרבן הראשון בכל מהפכת הברית וכלכלית, למרות שלא פחות מ-65 אלף יהודים תושבי הונגריה הביעו רצון לעלות לישראל, רק 3000 מהם קיבלו היתר יציאה, אבל לא כולם הצליחו, למעשה, להשיג חמש בהיתרים.

התאחדות עולי הונגריה פנתה פעמים מספר לממשלה ולהגהלת הסוכנות, בק"ש, ליעוץ מאמצים לשבור את המצור. הדבר הגיע גם לכנסת, גרם לחלופי דברים חריטים בין דובר הממשלה לאופוזיציה. מש"כריו לא אחת ש.הדבר נמצא בספול" נעשו מאמצים לשנוי המצב אך איש לא השיג את עצמו ברעיון כי יש מקום לאופטימי לית איוו שריאה.

אתם מוכנים? איך על פי כן החליטה ההתאחדות לעולם, להגיש עצומה לממשלת הדימוקרטיה העממית, הורשת לתת רשות יציאה לכל הרוצא להגר.

בשבוע שעבר החל, בארץ וב-21 ארצות אחרות, מפעל ההתמה המוני על העצומה. לזה קדמו דיונים על נסוח העצומה, כי בין ישראל להונגריה קיימים יחסים היכולים להיקרא ידידותיים. יוזמי הפעולה הדגישו כי אין זו פעולה מדינית, אינם רוצים להמקיף את ממשלת הונגריה.

אך אוהדי הדמוקרטיה העממית לא קבלו טענה זו. כאשר הפיעו ברחובות תל-אביב שבבוע שעבר 67 קבוצות של מחתמים, הותקפו אחדות מהן על ידי צעירים עוינים. נתגלעו תגרות בין המפריעים למחתמים ולקהל הרחב, שהיה, בדרך כלל, אוהד לעצומה. נשמעה השאלה: "אתם מוכנים לתת להם שכון ולחם?"

ברזיל

קפה וסובלנות

ארצות הברית של ברזיל מהוות את המדינה הגדולה ביותר באמריקה הדרומית. שלא



דוד שאדתיאד (שני מימין) ואשתו (שניה משמאל) בשיתה עם מושה בראזיל ואשתו. לא כל כך הרמה.

מוסיקה

קרבן נעורים לאביב

זנבות סמוקינג, סרתישמלות ארוכות וב"רקיעדיים, מלאו כרגיל את האולם, בהצגת הבכורה הפרויזית ב-1913. באולם, התיאטרון שבשדרות מונטן עלה המסך, גילה הצגת בלט חושה: פולחן האביב.

משולש מושך יצר מתח רב בקרב הקהל הפרויזאי, עוד לפני ההופעה: דיאגילב, מלך הבלט הרוסי, חסלב ניוינסקי, הרקדן הרוסי שלא היה דומה לו בכל הדורות, איגור סטר-בינסקי — המחבר הצעיר, תלמידו של רימסקי-קורסקוב, שחולל מהפכה בעולם ה"מוסיקה בצורה ותזמור חדשים.

אחרי צפורה האש ופטרשקה, היה זה ה"שלישי שבסדרת הבלטים. אותם ניהל דיאגילב, להם יצר ניוינסקי את התנועה (כוריאור גרפה) וסטרבינסקי חיבר את המוסיקה. תוכן הבלט נלקח (כקודמיו) מהאגדה הרוסית, כש"לנושא משמש חלק מהפולחן האילי הק"דום של הארץ רחבת-הידיים.

בני נעורים בצעו על הבמה את פולחן האביב, ליוו ליער את היפה בכנות, נטשוה שם להקריב את נעוריה לאביב כחלק מפולחן חנו.

הצגת הבלט התקבלה בשלילה על ידי קהל הצופים שנרתע מהתנועות הנועזות אשר בוצעו תוך ליווי מוסיקה ססגונית בתזמור וקצובת-סינקופות רבות בלחניה.

אולם עוביה זו לא מנעה כלל בעד לקט המוסיקה של פולחן האביב מלגוד מאלום

כשאר שכנותיה הדוברות ספרדית, לשון ה"מדינה בברזיל היא פורטוגזית. זוהי מדינת הגירה גדולה שחלק ניכר מתושביה הלבנים הגיע אליה רק בשנים האחרונות, בעיקר מאסליה, גרמניה, ארצות מוצר ומרכז אירופה. בין המהגרים, מספר גדול של יהודים שנמשכו אל האפשרויות הרבות הצפונות ב"ארץ הקפה הסובלנית כלפי מעוטיה.

ציר ישראל במדינה הוא אלוף דוד שאל"מיאל, מי שהיה מפקד ירושלים בעת מלחמת העצמאות. לפני שבועות מספר הוזמן הציר לעזוב את הצירות בריידי-הונגרי, לערוך בקור בחלקים אחרים של המדינה רחבת הידיים.

פחות או יותר בהרמוניה. הו"ח ששלח הציר מבקורו ספר על התלהבות דוד לה שאחזה את תושבי עירי השדה, על קבלות פנים חמות שערכו לו השלטונות הצבאיים והאזרחיים של ברזיל, שיחיה עם ישראל הם מאו ומתמיד ידידותיים ביותר.

מספר הציר שאלתיאל על יהודי המדינה ריו-גרנדה-היסול: "הישוב היהודי מונה 14 אלף נפש. פרנסתם העיקרית של היהודים במסחר, קצת תעשייה, התחלות של מקצועות חשויים. מוצאם העיקרי הוא ממזרח אירופה (בסרביה ופולגיה), רמתם התרבותית איננה גבוהה ביותר. פורטוראלגרה (בירת המחוז) היא מבצר אנשי הרות, אך למרות זאת משת"פים הורמים השונים פעולה כעבודה הציונית, פחות או יותר בהרמוניה."

היכן התזמורת? כאשר הגיע הציר שאלתיאל לפורטוראלגרה, מצא את הישוב היהודי כולו, כמעט, מצפה לו בשדה התערי פה. הדוחק היה כה גדול עד כי רק בקושי רב יכול לשמוע את הברכות והנאוים ש"קדמוהו בהם. כתוב הציר שאלתיאל: "לא שמענו וגם לא ראינו (בגלל הקהל הרב) את התזמורת הצבאית שנגנה בשדה התעופה את שני ההמונים."

קונצרט אחד למשנהו ולחפוש מקום כבוד ברפרטואר של תכניות קונצרטים.

הבנה בין איגור לאיגור. החלק ה"מאושר של חובבי-המוסיקה הישראלים, בע"י כרטיסי-מנוי לקונצרטים של התזמורת הפילהרמונית הישראלית, שמח לראות בתכ"נית קונצרט המנויים השלישי, את פולחן האביב, מבוצע לראשונה בארץ. האחרים הסתכלו בקנאה במודעות המתנוססות על הלוחות, נאלצו להסתפק בשמיעת היצירה מעל גבי תקליטים, לכל היותר.

הנצוח של פולחן האביב נפל בחלקו של איגור מרקביץ, יליד רוסיה, חניך שווייץ, שנשש את חיבור המוסיקה למען הניצוח עליה, קנה, בבקרו בארץ בשנה שעברה, את לב מבקרי-הקונצרטים בהופעתו החביבה, את אונם, — בצלילים שהפיק מנגני התז"מ מורת שעל נגינתם ניצח.

מרקביץ החליט לבצע את היצירה בשל"י מות מכסימיליה, קבע מינימום של שבע חז"רות, הצהיר, באחרונה שבה, שבצוע סולו-הפתחה שביצירה, המנוגן על ידי הנגן הראי שון בבסון, הוא המעולה מבין כל הבצועים ששמע מעודו.

מבקרי הקונצרט הצהירו: ביצוע יצירתו של איגור סטראוינסקי בניצוחו של איגור מרקביץ הוא המעולה מבין כל הבצועים המוקלטים.

חייך אחד המאזינים, העיר: "איגור מבין יפה את איגור."

פתרון תשבץ 141

- מאונך: (1) מכתב, (5) אדיר, (9) ברוך אתה ה', (13) כם, (15) רם, (18) תנ, (17) יפו, (18) ביתה, (20) מעל, (21) ביי, (22) מלך, (23) ים, (25) יי, (26) סנה, (28) הורד, (30) מלאי, (33) עשת, (34) נו, (35) יד, (36) יער, (38) עם, (40) רפת, (41) המעט, (43) ענו, (44) זיל, (46) עץ, (48) יש, (49) איגוואר, (53) משור, (54) ושת.

- מאונך: (2) כב, (3) תרה, (4) כו, (5) אח, (6) דה, (7) יח, (8) שביב, (10) כרופה, (11) אמת, (12) מנלי, (14) מסיטוסל, (16) תעורת עני, (18) בל, (19) היה, (22) מספאי, (24) מועד, (27) 51, (29) רש, (31) ידה, (32) פועצה, (34) נרוו, (37) עם, (39) מנשר, (42) מען, (45) איז, (47) ראש, (49) אש, (50) זר, (51) ח, (52) רת.

פרסי סופרים לפותרי תשבץ 141 רפאל גאליבוך, ת. ד. 20, ירושלים. אבנר יאיר, רח' הרצל 66, תל-אביב. צביטל בחיה, רח' ביאליק 20, רמת-גן.

143 תשבץ מס'
A crossword puzzle grid with numbers 1 through 54 indicating starting points for words.

- מאונך: (1) כס, בארצות הברית נקבע, בארץ — חתונה; (5) הדאה לעולם אונגריה עצומה שבבוע שעי בר; (8) מחילי בתולוגים, מוסיע בניכוד מושלם על אנשים; (10) צורת נוזל; (12) ריק — ריק מתוכה; (14) שמואל חשב את חנה; (17) תופעה חדשה בדואר ישראל; (18) לעבר האמנה האטלנטית; (20) בנות (כי נפש); (21) מים רבים; כספים רבים; (22) מדרגה, מהי תכונות התרומיות; (24) עד כמה יש זאת לכסף המ"דינה; (26) בארמה — ריוק ועלול; בשמים — לבו ורק; (28) לאיכה; (29) חתוך, כמו כלת נעמה; (30) נקטים אותה; מבצרים אותה; (33) קרית רתית; (35) ימה רעית; (37) שני ממרים; (39) בלתי מסולפת; (41) מקור פרנסה למכריחים; (42) ראש (בערבית); (43) מודר הצלחתו של ספר; (45) פרנציסקו הקדוש, כלי פרנציסקה; (46) גם לה מפלגות; (47) התחלת דרך מסוימת לאילת; (49) כלי אצילי; התנתנותו בלתי אצילית. (50) מדור במה שביד.

בית ספר לריקוד

מקור

נראה שנגור כי התקופה בה היו דרושים לשם מילוי מוצלח של כל הפעולות החברתיות, מכנסי חאקי בלורית פרועה ככל האפשר, ידיעה ממוצעת של הורה וקרוביאה, חלפה. יחסיה החברתיים של אוכלוסיית ישראלי ראל נסתכרו. "חברמניותו" של בחור פלוני, עלולה לא לעזור לו במאומה בחיפושיו אחר חברה, אם לא ידע גם להימנע מלדרוך על רגליה בשעת ריקוד מודרני. תל-אביב, העיר, שהיתה פעם רגילה להשקיף בשעות



אחוז בי ככה, אדוני ...

הלילה על קביצת "משוגעים" שרקוד הורה ברחובותיה והוציאו אורחים מ' כובדים ממיטותיהם, נגמלה מזמן מ' תופעות אלו, התרגלה לבארים, שבאו במקומם.

לתושבי הארץ, ואף לאנשי הקיצור ציג, הפך הריקוד כמעט הכרחי. ה' תשובה לשאלה השיגרתית "לאן ה' ערב?" היא כמעט תמיד: "לרקוד". בין אם אחרי הקולנוע או אחרי הקונצרט, במסיבה הפרטית או ב' פומבי. הבחור, היושב ליד מורה בבית קפה, ומנסה לשוחח אתה אר' דות פוליטיקה, במקום להזמין ל' התנועע לצלילי התזמורת, עלול, באם היא בחורה מאותו סוג מצוי, לעשות



גוף ישר, אדוני ...

עליה רושם בטלני מאד. האנשים, שהסתגלו למצב, משתח' זים לפני הנערה, מזמינים אותה לרקוד, מתחלקים לשלושה סוגים: א) אלה שלמדו לרקוד, ב) אלה ש' כשרון טבעי מרשה להם למשוך את בת זוגם סביב אולם הריקודים, מבלי לגרום לה חבלה גופנית רצינית, למ' רות שלא למדו מעולם, ג) אלה ש' נדמה להם כי הם יודעים לרקוד.

אחד ממורי הריקוד הוותיקים בני' תר בארץ, סאמי פרנטה, בן ה'39, מנוסה בכל הקשיים שנתקל בהם אדם, שרצה ללמוד סגנו בארץ שרקדה קרקוביאק, לימד במשך 20 שנות פעולתו בארץ ישראל, 5000 אנשים כאלה. איש, שהחליט על דרך חייו

ואחת, שתים שלש. סאמי צה"ל. שהפכו חומר רך בידי המורה.



סאמי מליד סטפ. עד פרד אספייר. הדרך ארוכה.

ברוקדי בפעם הראשונה בן 16, בעיר מולדתו סלונקי שביוון, הקים מאז את אהד מבתי הספר הידועים ביותר בארץ, ממשיך עדיין להשתלם, ל' למד עצמו ר קודים חדשים, קורא כל ספר מודפס ברחבי תבל על נושא ה' ריקוד המודרני, אינו משבח את רק' דני ישראל.

האנשים, המביישים בתחילה, המת' אספים ערב ערב במרתף הבית ב' שדרות קק"ל 26, בו נמצא האולפן מצופה מראות-הענק של סאמי, מייצ' גים את רוב שכבות העם: במאיחר או במקדם, נוכח כל אחד מהם ל'



הבט נא כראי, אדוני ...

לדעת, שעליו ללמד לרקוד. אפשר לפגוש שם את נער הפרחים הלומד בשיעור קבוצתי זול, (20 ל"י ל' עשרה שיעורים) סגנו, חלם, פוקס' טרוט ופוקס איטי כדי שיוכל לצאת עם נערותו במוצאי שבת. אפשר לפ' גוש גם את בעל מכונת ההדר, מודל 1952, שבא בלוחית שלש יפהפיות, ל' קבל שיעור פרטי ברומבה, סמבה ופסרדובלה, שלא הספק ללמדם ב' נעוריו.



ביתר קלות. גברתי ...

את הנער מלמד סאמי, נוסף על צעדי הריקוד, גם נימוסי אולם רי' קודים, מעיר את תשומת לבו, כי ריקוד, אן פשרו סחיתת הנערה. ל' איש, שסאמי מגדירו כ"בארון בלי תואר", אומר הוא "להכניס קצת את הכרס". כפי שניהם, כמו בפי הבחורה הצעירה שנשלחה על ידי הוריה ל' מוד לרקוד, יש רק שאלה אחת, ה' מרגיזה את סאמי: "מתי אדע לר' קוד?" מצפים הם לזריקת קסמים, שתהפכם תוך ערב אחד לפרו אסי' טירים ישראליים.

לסאמי התשובה: "הריקוד הוא אמנות, המצריכה רצון, התמדה וכה. בעוד שאהרי עשרה שיעורים תוכלו ללכת בשקט לרקוד ולא ל' בייש אותי, תווכחו אחרי שנה, כמה אפשר עוד ללמוד."